

171.8076

๘1770

๕-๕

การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ
ชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน

ปริญาพนธ์

ของ

ยอดวิทย์ เครือวราณ

4 ก.ย. 2538

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

มีนาคม 2538

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

194533

การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ
ชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน

บทคัดย่อ
ของ
ยอติวิทย์ เจริญวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

มีนาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ ชนิดสถานการณ์ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่น และค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง จำนวน 2,432 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบบทดสอบที่ใช้เป็น แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้ แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด ผลการศึกษาพบว่า

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ มีค่าเท่ากับ .7808 และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด มีค่าเท่ากับ .8144 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบสองฉบับนี้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ มีค่าเท่ากับ .4372 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด มีค่าเท่ากับ .4645 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบสองฉบับนี้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY OF QUALITIES OF ALTRUISM MORAL TEST IN SITUATION
ON DIFFERENT ANSWER FORM

AN ABSTRACT
BY
YODWIT KRUAWAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University

March 1995

The purpose of the research was to study the qualities of altruism moral test, reliability and construct validity. Multistage random sampling was used to select students in Mathayom suksa I in the secondary schools in Bangkok during second semester of the 1994 academic year for the total of 1,432 students. The altruism moral situation tests had two different answer forms : fixed multiple choice and fixed choice with open ended reason. The results of the study revealed that:

1. The reliability of fixed multiple choice was .7808 and fixed choice with open ended reason was .8144. The reliability of the two forms was not statistical difference.

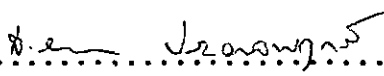
2. The construct validity of fixed multiple choice was .4372 which significant at .01 level, and, fixed choice with open ended reason was .4645 which significant at .01 level. The construct validity of the two forms was not statistical difference.

ปริญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยของศาสตราจารย์ ดร.สาโรช-สิริ บัวศรี

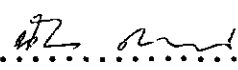
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชา เอกการวัดผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

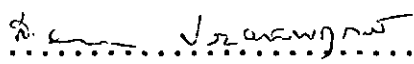
.... ประธาน

(รศ.ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

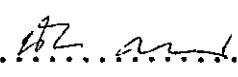
.... กรรมการ

(รศ.นิภา ศรีไทรโรจน์)

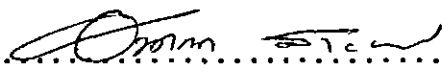
คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(รศ.ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

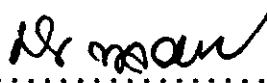
.... กรรมการ

(รศ.นิภา ศรีไทรโรจน์)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.อังคณา สายยศ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่... 8 เดือน... มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ส. วาสนา ประवालพฤษ
รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้
ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมเพื่อทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ล้วน สายยศ รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์
เทียมบุญประเสริฐ และอาจารย์จรัญ คำยัง ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นและ
แก้ไขข้อบกพร่องในการสร้างเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ และนักเรียน ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทั้งชาววัดผล และชาวกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา
ที่เป็นกำลังใจ ให้ความร่วมมือ และให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนญาติพี่น้อง ที่ให้การสนับสนุน
ตลอดมา และขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของครู อาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน และสนับสนุนทาง
การศึกษาของผู้วิจัยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ยอดวิทย์ เจริญวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของจริยธรรม.....	9
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม.....	11
การวัดจริยธรรม.....	16
จริยธรรมด้านความเสียสละ.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของแบบทดสอบ.....	20
สมมุติฐานการวิจัย.....	28
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	29
ประชากร.....	29
กลุ่มตัวอย่าง.....	29
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	36
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	38

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	51
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	51
	กลุ่มตัวอย่าง.....	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	51
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
	อภิปรายผล.....	55
	ข้อเสนอแนะ.....	57
	บรรณานุกรม.....	58
	ภาคผนวก.....	64
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	91
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	92

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 แสดงรายละเอียดของจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เขตที่ตั้ง
โรงเรียน..... 30
- 2 ค่าสถิติเบื้องต้นของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัว เลือกที่เป็น
คำตอบและเหตุผลให้ และแบบกำหนดตัว เลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดง เหตุผล
แบบปลายเปิด..... 43
- 3 ค่าความเชื่อมั่น และการทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัว เลือกที่เป็นคำตอบและ เหตุผลให้ และแบบกำหนด
ตัว เลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดง เหตุผลแบบปลายเปิด..... 45
- 4 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlations)
ของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัว เลือกที่เป็นคำตอบและ เหตุผลให้
และแบบกำหนดตัว เลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดง เหตุผลแบบปลายเปิด..... 47
- 5 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และการทดสอบความแตกต่างของค่าความ
เที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัว เลือก
ที่เป็นคำตอบและ เหตุผลให้ และแบบกำหนดตัว เลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดง
เหตุผลแบบปลายเปิด..... 49
- 6 ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ การทดสอบครั้งที่ 1..... 65
- 7 ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ การทดสอบครั้งที่ 2..... 66
- 8 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัว เลือก
ที่เป็นคำตอบและ เหตุผลให้ และแบบกำหนดตัว เลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดง
เหตุผลแบบปลายเปิด จากการทดสอบครั้งที่ 3..... 67

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ.....	32
---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันนี้ สังคมไทยโดยเฉพาะแวดวงการศึกษา มีการกล่าวถึงคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนกันมาก โดยแสดงความห่วงใยว่า นักเรียนหรือเด็กหนุ่มสาวในปัจจุบันนี้ ประพฤติตนไม่ค่อยเหมาะสมสอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงงาม หลักสูตรในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม มีการประเมินผลด้านจิตพิสัยโดยแยกให้เห็นอย่างชัดเจน มีการกำหนดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ไว้ว่า รายวิชาที่สอนต้องปลูกสร้างให้ผู้เรียนมีลักษณะนิสัยด้านใดบ้าง เช่น มีความเสียสละ มีวินัยในตนเอง มีความอดทน ชยันหมั่นเพียร เป็นต้น ส่วนรายวิชาใดจะเน้นลักษณะนิสัยด้านใดขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และธรรมชาติของแต่ละวิชา ในการประเมินลักษณะนิสัยนั้นให้ผู้สอนสังเกตผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยอาจใช้เครื่องมือหลาย ๆ แบบ เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ เป็นเครื่องมือประกอบการสังเกต และอาจใช้วิธีให้ผู้เรียนประเมินตนเอง หรือประเมินเพื่อนในชั้นด้วย ทั้งนี้ควรใช้วิธีการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ (กรมวิชาการ. 2533 : 22) โดยเครื่องมือที่ใช้วัดลักษณะนิสัยนั้น ต้องมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูงพอ (สงวน ลักษณะ. 2529 : 1)

การสร้างเครื่องมือวัดลักษณะนิสัยให้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูงพอนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เพราะการวัดทางด้านนี้เป็นการวัดพฤติกรรมที่ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดแน่นอน เป็นการยากที่จะตัดสินว่าอะไรคือความเชื่อหรือความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน อาจเป็นไปได้ว่าในขณะที่กำลังวัดลักษณะนิสัย ผู้ถูกวัดอาจจะกำลังเสแสร้งอยู่ก็ได้ ดังนั้นผู้ที่ทำการวัดลักษณะนิสัยจะต้องหาวิธีหรือเครื่องมือที่มีคุณภาพพอที่จะกระตุ้น (Elicit) ให้เห็นภาพความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ถูกวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ และได้ผลตรงกับสิ่งที่อยากรู้ (บรรทม มณีโชติ. 2530 : 1)

จากการสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยของนักจิตวิทยาและนักวัดผลที่ผ่านมาพอจะรวบรวมเป็นประเภทได้ 3 ประเภท (สกลิต วรณสาร. 2523 : 262) คือ

1. แบบทดสอบให้รายงานตัวเอง (Self-Report Test or Questionnaires)

หรือเรียกว่าแบบสอบถามลักษณะนิสัย ประกอบด้วยชุดของคำถาม หรือมีข้อความให้ผู้รับการทดสอบต้องอ่าน แล้วเขียนตอบข้อความเพื่อแสดงลักษณะนิสัยของตนออกมา จำแนกออกเป็นชนิดต่าง ๆ ตามรูปแบบของการถามดังต่อไปนี้

1.1 แบบสำรวจรายการ (Checklists) เป็นชุดของข้อความที่ทำเป็นบัญชีรายการเกี่ยวกับบุคลิกภาพหรือการกระทำของบุคคล เรียงเอาไว้ให้ผู้ตอบตรวจสอบตัวเองดูว่าลักษณะตรงกับข้อใดในรายการนั้นบ้าง ถ้ามีความรู้สึกข้อความใดตรงกับบุคลิกลักษณะของตนก็ทำเครื่องหมายลงที่ข้อความนั้น เช่น แบบตรวจสอบปัญหาของมูนนี่ (The Mooney Problem Checklists)

1.2 แบบสำรวจ (Inventory) เป็นชุดของข้อความที่มีคำตอบให้เลือกตอบได้ 2 ตัวเลือก เช่น จริง-ไม่จริง ใช่-ไม่ใช่ อาจมี 3 ตัวเลือกบ้าง เช่นเพิ่มเติมคำว่า ดัดจริตใจไม่ได้ และในบางแบบสำรวจสร้างในรูปของการบังคับให้ตอบ (Forced Choice) โดยจัดข้อความไว้เป็นคู่ ๆ เพื่อให้ผู้ตอบพิจารณาข้อความแต่ละคู่ว่าข้อความใดตรงกับลักษณะของตนมากที่สุด ซึ่งผู้ตอบต้องเลือกเอาข้อความใดข้อความหนึ่ง ถึงแม้ว่าข้อความทั้งคู่ไม่ตรงกับลักษณะนิสัยของเขา ก็ต้องเลือกข้อความที่ไม่ตรงกับเขาน้อยที่สุด ตัวอย่างของแบบทดสอบ เช่น แบบสำรวจบุคลิกภาพของมิเนโซต้า (Minnesota Multiphasic Personality Inventory) หรือ MMPI

1.3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นแบบที่ดัดแปลงมาจากแบบตรวจสอบรายการ โดยดัดแปลงรูปแบบคำตอบจากการให้ตอบเพียง ใช่-ไม่ใช่ ชอบ-ไม่ชอบ จริง-ไม่จริง มาเป็นคำตอบที่มีการจำแนกความมาก-น้อยในการแสดงพฤติกรรมของตน เช่น แบบสำรวจลักษณะนิสัยและเจตคติทางการเรียนของบราวน์ และฮอลล์แมน (The Survey of Study Habits and Attitude) หรือ SSHA

2. แบบทดสอบประเภทการฉายภาพ (Projective Technique) หรือกลวิธีให้บุคคลระบายความในใจ เป็นกลวิธีทดสอบเพื่อหารายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของบุคคล โดยใช้เครื่องกระตุ้นหรือเร้า ทำให้บุคคลระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา แล้วแปลความหมายจากคำตอบจำแนกได้ 3 ประเภท คือ

2.1 ประเภทที่ใช้รูปภาพ (Pictorial Technique) คือ สมมติสถานการณ์ขึ้นให้ผู้ถูกทดสอบอธิบายออกมาตามภาพที่ตนเห็น เป็นสิ่งเร้าที่ไม่ให้ความหมายแจ้งชัด อาจจะทำให้จินตนาการไปได้นานาประการ อาจจะได้แปลความหมายได้มากกว่า 1 อย่าง (Ambiguous) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกทดสอบแสดงความรู้สึกและสิ่งต่าง ๆ ออกมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาบุคลิกลักษณะของเขา เช่น แบบทดสอบภาพหยดหมึกของรอร์ชาช (The Rorschach Inkblots Test) และแบบทดสอบการเล่าเรื่องหรือบรรยายภาพที่มองเห็นของเมอร์เรย์ (Thematic Apperception Test) หรือ TAT

2.2 ประเภทที่ใช้ภาษา (Verbal Technique) เป็นการทดสอบที่ใช้การเขียนตอบ และตอบปากเปล่า ที่ใช้ภาษาโดยตรงมี 2 ชนิด คือ

2.2.1 ชนิดของคำสัมพันธ์ (Free Association) คือ การให้คำมา 1 คำ และให้ผู้ตอบหาคำมาสัมพันธ์กับคำ ๆ นั้น เช่น ต้นไม้ เพื่อน โต๊ะ เกลียต ฯลฯ

2.2.2 ชนิดเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test) เป็นการเขียนประโยคที่ยังไม่ครบข้อความให้ได้ใจความสมบูรณ์

2.3 ประเภทที่ใช้การแสดงออก (Expression Technique) คือ การที่ผู้สอบแสดงออกมาในรูปของการวาดรูป การเล่นหรือการแสดงละคร

3. แบบทดสอบประเภทให้พิจารณาจากสถานการณ์ต่าง ๆ (Situation Test) แบบทดสอบประเภทนี้นักจิตวิทยาหลายท่านจัดรวมไว้ในประเภทที่ 2 คือ แบบฉายภาพ (Projective Technique) แต่นักจิตวิทยาและนักวัดผลหลายท่านให้เหตุผลว่า แบบทดสอบประเภทฉายภาพเป็นกลวิธีที่ให้ผู้ทดสอบบรรยายภาพและข้อความที่คลุมเครือ ภาพต่าง ๆ ก็มีแต่ภาพเฉย ๆ ไม่มีความหมายชัดเจน ผู้ตอบต้องจินตนาการและสามารถแปลความหมายได้มากกว่า 1 อย่าง (Ambiguous) แต่แบบทดสอบวัดจากสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการกำหนดสถานการณ์และตัวละครให้ผู้ตอบอ่าน แล้ววัดให้เขาแสดงความรู้สึกออกมาว่าภายใต้สถานการณ์นั้น เขามีความรู้สึกเช่นไร โดยให้เขาตอบในฐานะบุคคลที่ปรากฏในเรื่อง แบบทดสอบประเภทนี้มี 2 ชนิด

3.1 สถานการณ์แบบรูปภาพ เป็นการกำหนดตัวละครในรูปภาพ อาจมีคำพูดหรือการบรรยายภาพประกอบบ้างเล็กน้อย แต่จะไม่เล่าเรื่องหรือบรรยายภาพทั้งหมด

3.2 สถานการณ์แบบข้อความ เป็นการกำหนดตัวละครโดยการเขียนบรรยาย หรือเขียนเล่าเรื่องอย่างสั้น ๆ โดยใช้ภาษาเขียนหรือตัวหนังสือ

จากประเภทของแบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว มีวิธีการฉายภาพ (Projective Technique) ที่นิยมใช้ทางด้านจิตวิทยา ส่วนทางด้านการศึกษาก็ใช้ประเภทให้รายงานตัวเอง (Self-Report Test or Questionnaires) และแบบทดสอบให้พิจารณาจากสถานการณ์ต่าง ๆ (Situation Test)

นักวัดผลและนักจิตวิทยานหลายคนกล่าวว่า ลักษณะนิสัยเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน และเป็นเรื่องเฉพาะตัวที่ไม่สมควรจะถามโดยตรง ความมีสิ่งกระตุ้น หรือ เราให้บุคคลแสดงความรู้สึกที่แท้จริงออกมา แอนเดอร์สัน (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชช์. 2527 : 155 ; อ้างอิงมาจาก Anderson. 1981) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าความรู้สึกของคนจะผันแปรไปทุกวัน แต่ทุกคนก็มีแบบแผนเฉพาะตัว (Typical ways of Feeling) ที่มักจะมีความรู้สึกไปในทิศทางหนึ่งระดับหนึ่งที่แสดงเป็นลักษณะเฉพาะตัวของเขา สิ่งนี้เองที่ทำให้การวัดผลด้านลักษณะนิสัยเกิดขึ้นได้ ถ้าจัดเงื่อนไขหรือสถานการณ์ (Situation) ให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของแคทเทิล (Hall and Lindzey. 1970 : 396 ; citing Catell. 1965) ที่กล่าวว่าลักษณะนิสัยของบุคคลสามารถทำนายได้จากการกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลนั้นเมื่อมีสถานการณ์กำหนดให้ นั่นคือ การวัดลักษณะนิสัยบุคคลไม่ควรที่จะถามโดยตรง ควรจะวัดทางอ้อมโดยการผ่านสิ่งเข้าที่เป็นสถานการณ์ เรื่องราว หรือตัวละคร ให้ผู้ถูกวัดแสดงความรู้สึก แล้วตีความจากคำตอบของเขา (สงบ. ลักษณะ. 2529 : 11)

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า แบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยส่วนใหญ่คำถามเป็นชนิดข้อความ และชนิดสถานการณ์ ซึ่งการวัดโดยใช้แบบทดสอบชนิดสถานการณ์เป็นการวัดทางอ้อมที่ล่วงลึกความรู้สึกของผู้ตอบมากกว่าชนิดข้อความ และสามารถวัดระดับจริยธรรมได้ด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกันว่าจะมีคุณภาพแตกต่างกันหรือไม่ และเลือกศึกษาจริยธรรมด้านความเสียสละ เพราะว่าจากแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร : การศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตต่อสังคม ในการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2533 ได้กำหนดความเสียสละเป็นจริยธรรมหลักที่ต้องปลูกฝังแก่นักเรียน ทั้งหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (กรมวิชาการ. 2533 : 2) หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (กรมวิชาการ. 2533 : 37) และหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (กรมวิชาการ. 2533 : 29)

* ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิด
สถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
เสียสละชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน /

✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ประโยชน์และความสำคัญที่เป็นผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบว่าแบบทดสอบ
วัดจริยธรรมชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน มีคุณภาพแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อ
เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ครูแนะแนว นักวัดผลการศึกษา นักการศึกษา และผู้บริหารการศึกษา
ในการเลือกใช้และพัฒนาแบบทดสอบวัดจริยธรรมในโอกาสต่อไป /

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วกลาง จำนวนทั้งสิ้น 65,301 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วกลาง จำนวน 1,432 คน โดยใช้
การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี่ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการตอบแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ

3.1.1 แบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและ เหตุผลให้

3.1.2 แบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบ และ ให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพของแบบทดสอบด้าน

3.2.1 ความเชื่อมั่น

3.2.2 ความเที่ยงตรง

✓ นิยามศัพท์เฉพาะ

✓ 1. รูปแบบการตอบ หมายถึง ลักษณะของการตอบคำถามในข้อสอบแต่ละข้อ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้านี้แบ่งรูปแบบการตอบออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1.1 แบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและ เหตุผลให้ หมายถึง ลักษณะของการตอบโดยเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนดมาให้ โดยตัวเลือกแต่ละตัวประกอบด้วยส่วนที่เป็นคำตอบและส่วนที่เป็นเหตุผลของคำตอบนั้น จำนวน 5 ตัวเลือกต่อข้อสอบ 1 ข้อ (1 สถานการณ์) ตัวเลือก 4 ตัวเลือกสอดคล้องกับระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย และอีก 1 ตัวเลือกเป็นตัวเลือกที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่มีความเสียสละ /

1.2 แบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบ และ ให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด หมายถึง ลักษณะของการตอบโดยเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนดมาให้ โดยตัวเลือกแต่ละตัวกำหนดส่วนที่เป็นคำตอบมาให้ แต่ส่วนที่เป็นเหตุผลของคำตอบนั้นเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบเป็นผู้แสดงเหตุผลที่เลือกคำตอบนั้น ๆ เอง จำนวน 2 ตัวเลือกต่อข้อสอบ 1 ข้อ (1 สถานการณ์) ตัวเลือกที่ 1 เป็นคำตอบที่แสดงพฤติกรรมว่ามีความเสียสละ และตัวเลือกที่ 2 เป็นคำตอบที่แสดงพฤติกรรมว่าไม่มีความเสียสละ

✓ 2. ระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย หมายถึง ระดับจริยธรรมจากผลการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย (กรมวิชาการ. 2524 : 7-9) โดยแบ่งระดับเรียงจากระดับต้นไปหาระดับสูง ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับที่ยึดผลประโยชน์บางประการของตนเองเป็นใหญ่

ระดับที่ 2 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด เช่น ญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท

ระดับที่ 3 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ หรือมนุษยชาติ

ระดับที่ 4 ระดับเพื่ออุดมคติสากล เพื่อความถูกต้องดีงามอันเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์ในจิตใจ ทำความดีเพื่อความดี

3. จริยธรรมด้านความเสียสละ (Altruism) หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในพฤติกรรมต่อไปนี้

3.1 การให้ปัน หมายถึง การช่วยเหลือ หรือให้ผู้อื่นในด้านทรัพย์สิน สิ่งของ ความรู้ และแรงงาน

3.2 การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม

3.3 ความมีน้ำใจ หมายถึง ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูด และการกระทำ โดยให้กำลังใจ และแสดงความเห็นใจผู้อื่น

3.4 การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การสละทรัพย์สิน สิ่งของ และแรงงานของตน เท่ากันหรือมากกว่าผู้อื่น

4. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึงคุณภาพของแบบทดสอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดจริยธรรมด้านความเสียสละได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

4.2 ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดจริยธรรมด้านความเสียสละได้อย่างถูกต้อง การศึกษาครั้งนี้หาความเที่ยงตรงโดยวิธีต่อไปนี้

4.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดจริยธรรมด้านความเสียสละได้ตรงตามพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งหาโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดคุณลักษณะได้ตรงตามโครงสร้างของจริยธรรมด้านความเสียสละ โดยใช้วิธีการหาสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlation)

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป สาขาการวัดผลการศึกษา หรือ จิตวิทยา จำนวน 5 ท่าน ซึ่งจะเป็นผู้ประเมินแบบทดสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้หัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของจริยธรรม
2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
3. การวัดจริยธรรม
4. จริยธรรมด้านความเสียสละ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของแบบทดสอบ

✓ 1. ความหมายของจริยธรรม

✓ เพียเจต์ (Piaget. 1960 : 1) กล่าวว่า จริยธรรม คือองค์ประกอบของกฎเกณฑ์ที่บุคคลยอมรับว่าถูก ว่าดี ว่าควร เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคม และ ไคลเบิร์ก (Kohlberg. 1969 : 34) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์ และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีจริยธรรมของตนเอง โดยอาศัยเกณฑ์จากสังคมเป็นสิ่งที่ตัดสินว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด

ต่อมา บราวน์ (Brown. 1965 : 411) ได้ให้ความหมายจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ระบบของกฎเกณฑ์สำหรับวิเคราะห์การกระทำผิดหรือถูกของบุคคล จริยธรรมเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการจากประสบการณ์ของบุคคล และ บราวน์ ได้จำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมออกเป็น 3 มิติ คือ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความประพฤติ (Conduct) และ 3) ความรู้สึก (Feeling)

ส่วน ฮอฟแมน (Hoffman. 1979 : 958-966) จำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ใกล้เคียงกับ บราวน์ โดยเชื่อว่า จริยธรรมเป็นกระบวนการซึมซาบ (Internalization) ของ 3 องค์ประกอบที่มีอิสระจากกัน ได้แก่ 1) ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) 2) ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และ 3) พฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

ระวี ภาวิไล (2522 : 9) ได้มองจริยธรรมในขอบข่ายที่กว้างและมีเหตุผล โดยเริ่มจากการมองว่า ชีวิตคือการมีคนและมีโลกสัมพันธ์กัน จริยธรรมเป็นหลักกำหนดว่าคนมุ่งอะไรในโลก และคนพึงปฏิบัติอย่างไร จริยธรรมเป็นอย่างไรจึงอยู่ที่คิดว่าคนเป็นอย่างไร คนสัมพันธ์กับโลกอย่างไร และอะไรมีค่าสูงสุดที่พึงปรารถนา จากทัศนะดังกล่าวพอสรุปได้ว่า มนุษย์สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือโลกโดยมีจริยธรรมเป็นตัวกำหนดที่จะให้มนุษย์ปฏิบัติตนเองต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน และเป็นวัตถุอย่างเหมาะสมและพึงปรารถนา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 32-33) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วย ลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่ง ในสองประเภทคือ ลักษณะสังคมที่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น เป็นพฤติกรรมที่สังคมชมชอบและให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในตัวสมาชิกของสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัด และผู้ประพฤติพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และไม่สมควร ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูงคือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก และประเภทหลังน้อย

โครงการวิจัยการศึกษาจริยธรรมไทย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ. 2523 : 3) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบจริยธรรมว่ามี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผลของความถูกต้องดีงาม โดยเฉพาะกระบวนการคิด
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือกระทำผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ

ชัยพร วิชาวุธ และคนอื่น ๆ (2531 : 6) ได้ให้ความหมายจริยธรรมว่า จริยธรรม หมายถึง หลักเกณฑ์การตัดสินความถูกต้องของพฤติกรรม หลักเกณฑ์การประเมินผลดีผลเสียของพฤติกรรม และปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าพฤติกรรมทางบวก หรือพฤติกรรมทางลบ

✓ จากคำนิยามและความหมายของจริยธรรมที่เสนอมานี้ สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรม คือ มาตรฐาน หรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตน ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และให้สังคมมีความสุข และความพอใจ

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลของการฝึกอบรมที่บุคคลได้รับจากสังคม โดยเด็กเริ่มต้นเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่แล้วรับเอาไปปฏิบัติเป็นมาตรฐานของตน ต่อมาเด็กถูกฝึกจากโรงเรียน สิ่งแวดล้อมรอบตัว เมื่อเด็กมีประสบการณ์เพียงพอก็จะเรียนรู้บทบาทสายกลางที่ตนควรประพฤติปฏิบัติให้เหมือนบุคคลอื่น ๆ เรียนรู้พฤติกรรมที่สังคมเห็นว่าถูกต้องดีงาม เมื่อบุคคลเจริญวัยขึ้นจริยธรรมก็สูงขึ้นด้วย นักจิตวิทยายอมรับว่าจริยธรรมเจริญขึ้นตามลำดับ มีแบบแผนที่คล้ายคลึงกัน แม้ว่าแต่ละบุคคลจะมีอัตราการเจริญทางด้านนี้ไม่เท่ากันก็ตาม ต้นกำเนิดและแหล่งที่ก่อให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ที่การเรียนรู้ทางสังคมเป็นสำคัญ (ถวิล ธาราโกชน. 2526 : 30-37) แต่ก็มีความคิดที่แตกต่างกันออกไปตามทฤษฎีของนักจิตวิทยากลุ่มต่าง ๆ (สมบูรณ์ ศาลยาชิน. 2526 : 22-25) ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีที่เน้นถึงประสบการณ์ทางครอบครัว ได้แก่ นักจิตวิทยากลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) กลุ่มนี้มีความเชื่อว่า ลักษณะของจริยธรรมคือความสำนึกผิดชอบชั่วดี (Conscience) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นเอง หลังจากที่ได้มีการฝึกอบรม ได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในโอวาทคำสอนของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ ผู้ใกล้ชิด และเลียนแบบอย่างที่ดีจากบุคคลเหล่านั้น มาสม่ำเสมอ จนในที่สุดจะเกิดความเคยชิน ถ้าไม่ประพฤติตามจะเกิดความรู้สึกขัดแย้งในใจ

รู้สึกละอายใจ มีความไม่สบายใจ และนึกตำหนิตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะการลงโทษตัวเอง (Self Criticism) นักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อว่า อำนาจอิทธิพลของข้อห้ามทั้งหลายที่เรียกว่า ซุปเปอร์อีโก (Superego Strength) เป็นตัวการที่ทำให้เด็กมีแรงจูงใจที่จะกระทำความดี ซึ่งเป็นแรงจูงใจในลักษณะความสำนึกผิด (Sense of Guilt) ซึ่งก่อให้เกิดความวิตกกังวล (Anxiety) ตำหนิตนเอง และความรู้สึกเช่นนี้จะก่อให้เกิดจิตสำนึก (Conscience) ลักษณะต่าง ๆ ภายในครอบครัวที่เชื่อว่าจะมีผลต่อจริยธรรมของเด็กมีหลายประการที่สำคัญ คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี ความรักความสัมพันธ์ในครอบครัว วิธีการอบรมเลี้ยงดู และควบคุมดูแล ความประพฤติดีของเด็ก

2. ทฤษฎีเน้นถึงการเรียนรู้ทางสังคม แนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มนี้อธิบายการเกิด จริยธรรมว่าเป็นกระบวนการสังคมประภิด (Socialization) อันเกิดจากกระบวนการซึมซาบ (Internalization) กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากสังคมที่ตนเติบโตขึ้นมา โดยนำเอาหลักการเรียนรู้ โดยอาศัยหลักการเชื่อมโยงหรือการทดแทนสิ่งเร้า (Stimulus substitution) และหลักของการเสริมแรง (Principle of reinforcement) เป็นหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มนักพัฒนา นิยม คือ สกินเนอร์ (Skinner) แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียน นอกจากนั้นทฤษฎีกลุ่มนี้ยังรับ เอาแนวความคิดสำคัญของนักจิตวิทยากลุ่มจิตวิเคราะห์ ที่ให้ความสำคัญกับตัวแบบ (Model) โดยเห็นว่าการเรียนรู้ทางสังคมนี้เป็นการเรียนรู้จากการเลียนแบบเป็นส่วนใหญ่ นักจิตวิทยาที่เป็น ตัวแทนของกลุ่มนี้คือ แบนดูรา (Bandura) และวอลเตอร์ (Walters) เด็กจะเรียนรู้และมีการ พัฒนาทางจริยธรรมขึ้นก็จากการเลียนแบบพ่อแม่ และอยู่ที่ผู้ใกล้ชิด เด็กจะลอกเลียนแบบเฉพาะ บางคนเท่านั้น เช่น คนที่ตนรัก คนที่มีอำนาจเหนือตน สามารถตัดสินใจลงโทษหรือให้รางวัลแก่ตน เองและผู้อื่นได้ ฉะนั้นแรงจูงใจของการเลียนแบบก็เน้นที่ความต้องการเป็นที่ยอมรับ เป็นที่รักและ เป็นพวกเดียวกันกับพวกที่เป็นแบบอย่าง นอกจากนั้น อาจเลียนแบบคนแปลกหน้า ถ้าผู้เลียนแบบ มองเห็นผลของการกระทำของตัวแบบนั้น ๆ ว่าได้รับประโยชน์และความพอใจอย่างไรบ้าง

3. ทฤษฎีที่เน้นในลักษณะเฉพาะของบุคลิกลักษณะ ได้แก่ ลักษณะทางเชาวน์ปัญญา (ความคิดอย่างมีเหตุผล การมองการณ์ไกล) ความรอบคอบ อดทน ความสามารถบังคับตนเอง ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นพลังจิตและพลังทางปัญญาของบุคคล ซึ่งเป็นความเข้มแข็งของบุคลิกลักษณะรวม

เรียกว่า Ego Strength จริยธรรมที่เกิดจากคุณลักษณะของบุคลิกลักษณะเหล่านี้อาจเรียกได้ว่าเป็น จริยธรรมที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ที่ตรงกันข้ามกับจริยธรรมภายนอกที่เนื่องมาจากอิทธิพลคำสอน แบบอย่างของบุคคลภายนอก ที่เรียกว่า Superego Strength ลักษณะต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับ จริยธรรม ได้แก่ สติปัญญา ความสามารถคาดการณ์ล่วงหน้า (Foresight) ความตั้งใจ สมาธิ ความสามารถบังคับตนเองเอาชนะสิ่งยั่วยวได้ และความนับถือตนเอง เพียวเจท์ และโคลเบอร์ก เป็นนักจิตวิทยาที่มีความเชื่อในทฤษฎีนี้

เพียวเจท์ได้ศึกษาการตัดสินใจจริยธรรมของเด็กซึ่งเป็นรากฐานในการวิจัยทางด้านจริยธรรม ทำให้ทราบว่า ความคิดและสติปัญญาของบุคคลมีการเจริญตามลำดับขั้นของการพัฒนา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี เด็กในขั้นนี้ยังไม่มี ความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความอยากร ความต้องการทางกาย จึง ต้องการที่จะได้นำวัตถุโดยไม่คำนึงถึง ภาวะ เทศะใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูด ก็จะรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทต่าง ๆ ของตนเอง

2. ขั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2-8 ปี ลักษณะของเด็กในขั้นนี้จะมี ความเกรงกลัว และเห็นว่าคำสั่งเป็นประกาศิตที่ตนเองต้องปฏิบัติตาม

3. ขั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 8-10 ปี การที่เด็กจะพัฒนาขั้นยึด คำสั่งมายังขั้นยึดหลักแห่งตนนี้ เพียวเจท์เชื่อว่า เกิดจากพัฒนาการทางด้านปัญญาและประสบการณ์ ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของ เด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ตลอดจนความเท่าเทียมกัน ของบุคคล เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่สามในช่วงอายุนี้ แต่มีเด็กบางคนที่มีการ พัฒนาการหยุดชะงักในขั้นที่สอง เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองอย่างผิดปกติ หรือจาก สังคม หรือจากกลุ่มเพื่อนก็ได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2520 : 39-40)

ต่อมา โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1969 : 33-91) พบว่า การพัฒนาทางจริยธรรมของ มนุษย์ไม่ได้พัฒนาถึงจุดสมบูรณ์เพียงอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอนจน ถึง 25 ปี และได้แบ่งระดับจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ ระดับละ 2 ขั้นย่อย รวม 6 ขั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่มีอายุต่ำกว่า 9 ขวบ บุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจเหนือตน การตัดสินใจเลือกการกระทำ จะทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดต่อผู้อื่น ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (Obedience and Punishment) เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ การตัดสินใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้น ๆ ทำไปแล้วถูกลงโทษหรือไม่ พัฒนาการขึ้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี

ชั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) เป็นการกระทำที่นำความพอใจมาให้ แม้การกระทำจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม ความยุติธรรมเป็นไปในรูปของเหตุผลของการปฏิบัติมากกว่าเป็นความรู้สึกของความยุติธรรม พัฒนาการขึ้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 7-10 ปี

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) เป็นระดับที่มีในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับนี้ยังต้องการการควบคุมจากภายนอก แต่ก็รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราและแสดงบทบาทที่สังคมต้องการได้ ระดับนี้มี 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 3 ใช้หลักการกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี (Good Boy Orientation) บุคคลจะกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดีเพื่อจะได้รับคำยกย่องชมเชย ในขั้นนี้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน พัฒนาการขึ้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 10-13 ปี

ชั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ (Authority and Social Order Maintaining Orientation) เป็นการตัดสินใจการกระทำตามระเบียบของสังคม จะกระทำตามกฎต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดให้ พฤติกรรมที่ถูกต้องประกอบด้วยควรทำตามหน้าที่ ฐานะ และบทบาทที่กำหนดไว้ในสังคม พัฒนาการขึ้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 13-16 ปี

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) บุคคลตัดสินใจความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการคิดไตร่ตรองด้วยตนเอง แล้วตัดสินใจตามความสำคัญมากขึ้น บุคคลจะมีหลักของตนเองและหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของสังคม ระดับนี้มี 2 ชั้น คือ

ขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา (Contract and Legalistic Orientation)

บุคคลเห็นความสำคัญของคนส่วนมาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามสิทธิของแต่ละคน ผสมผสานกับมาตรฐาน ซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม มีความเชื่อมโยงความนิยมส่วนบุคคลกับความเห็นพ้องของสังคม โดยพิจารณาประโยชน์ของสังคมมากกว่าขั้นที่ 4 พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 16 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 6 การยึดอุดมคติสากล (Conscience or Principle Orientation)

เป็นการตัดสินใจกระทำตามความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตน เป็นจริยธรรมที่มีหลักมโนธรรมของตนเอง แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึกถูกต้องขึ้นอยู่กับตัวเอง ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องนั้นยึดหลักประชาธิปไตยและเคารพในคุณค่าความสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุก ๆ คน พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในวัยผู้ใหญ่ (Kohlberg. 1969 : 37-43)

นอกจาก เพียเจต์ และโคลเบอร์ก แล้ว เพค (Peck. 1960 : 98-150) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไว้เป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ไม่มีจริยธรรมอะไรเลย ขาดความรู้ความสำนึกว่าสิ่งใดก็ตามที่ตัวเองกระทำลงไปนั้นมีผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร ผู้ที่มีจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ได้แก่ เด็กทารก ในนมูกเรียนอาจมีอยู่แต่น้อยราย

ขั้นที่ 2 เป็นการกระทำเพื่อตนเอง สนใจในเรื่องของตนเองว่าตนเองมีความต้องการอะไรบ้าง และทำตามอารมณ์หรือความพอใจของตนเองฝ่ายเดียว ตัวเองชอบอะไรก็ทำสิ่งนั้น ทำทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่ตนเองพอใจที่จะทำนั้นไม่เป็นที่พอใจของคนอื่น

ขั้นที่ 3 เป็นการกระทำตามเพื่อนฝูง หรือทำตามแบบแผนหรือหมู่คณะ เขาปฏิบัติกันอยู่โดยไม่ไตร่ตรองว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งดีหรือสิ่งเลว หรือเป็นผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร

ขั้นที่ 4 เป็นการกระทำตามระเบียบ แต่ขาดความเข้าใจเรื่องเหตุผลว่าทำไมต้องทำสิ่งนั้น

ขั้นที่ 5 เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผลและสถิติสัมพัทธ์ ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุด เป็นการปฏิบัติที่เป็นผลดีที่สุดต่อทุก ๆ คน ถึงแม้ว่าบางครั้งจะจำเป็นต้องละเมิดระเบียบแบบแผน หรือผิดแผกไปจากหลักการปฏิบัติของหมู่คณะไปบ้างก็ตาม

จากผลการประชุมคณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย ของกรมวิชาการ ได้แบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย ออกเป็น 4 ระดับ เรียงจากระดับต้นไปหาระดับสูง (กรมวิชาการ. 2524 : 7-9) ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับที่ยึดผลประโยชน์ทางประการของตนเองเป็นใหญ่

ระดับที่ 2 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด เช่น ญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท

ระดับที่ 3 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ หรือ มนุษยชาติ

ระดับที่ 4 ระดับเพื่ออุดมคติสากล เพื่อความถูกต้องเที่ยงอันเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์ในจิตใจ ทำความดีเพื่อความดี

จากทฤษฎีและพัฒนาการทางจริยธรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการจัดระดับพัฒนาการทางจริยธรรมมีลักษณะใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกันในรายละเอียดมากนัก โดยจะยึดทฤษฎีหรือระดับพัฒนาการจริยธรรมของกลุ่มใดก็น่าจะได้ผล เช่นเดียวกัน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดแนวการจัดระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย เพื่อใช้เป็นหลักในการสร้างแบบทดสอบ ซึ่งน่าจะเหมาะสมต่อการศึกษาจริยธรรมในสังคมไทยมากกว่าระดับพัฒนาการทางจริยธรรมอื่น ๆ

3. การวัดจริยธรรม

✓ วิธีการวัดจริยธรรมมีวิธีวัดเช่นเดียวกับการวัดบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่วัดได้ยากและซับซ้อน การวัดจึงทำได้ยากเมื่อเทียบกับการวัดด้านอื่น ๆ แต่นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษา ก็ได้พยายามหาวิธีการ และสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพพอที่จะกระตุ้น (Elicit) ให้เห็นตรงตามลักษณะที่แท้จริงของผู้ถูกวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล (2517 : 121) กล่าวว่า ถ้าจะให้ได้ผลที่ดี ความเที่ยงตรงสูง ก็ควรจะใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน สรุปวิธีการที่ใช้วัดทั่ว ๆ ไปมีอยู่ 5 วิธี ดังนี้

• 1. วิธีสังเกต เป็นวิธีที่ใช้วัดพฤติกรรมและลักษณะทั่ว ๆ ไปที่บุคคลแสดงออก มี 2 แบบ คือ การสังเกตแบบควบคุม เป็นการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ที่จัดไว้โดยเฉพาะ อีกแบบหนึ่งเป็นการสังเกตทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวันที่บุคคลแสดงออก ทั้งสองแบบต้องบันทึกผล ตามที่เห็นไม่นำความรู้สึกส่วนตัวไปเกี่ยวข้อง และควรมีการฝึกฝนผู้สังเกตเป็นพิเศษจึงจะได้ผลดี

✓ 2. วิธีการรายงานตัวเอง มี 2 แบบ คือ

2.1 การวิเคราะห์ตนเอง คือการให้บุคคลประมาณค่าตนเอง แบบวิเคราะห์ตนเอง จะเป็นคำถามแบบปรนัย เช่น ความสนใจในวิชาต่าง ๆ แล้วแปลผลเข้าสู่มาตราการวัด

2.2 การสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาระหว่างบุคคลสองคนอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยผู้สัมภาษณ์เตรียมคำถามมาและจดบันทึกประมาณค่า ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่รู้ว่าถูกทดสอบจริยธรรม

✓ 3. วิธีการศึกษาความเห็นจากคนอื่น เป็นวิธีที่ผู้วัดสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อถามบุคคลอื่น ว่ามีความรู้สึกเกี่ยวกับบุคคลนั้นอย่างไร เช่น ครู เพื่อน ผู้ปกครอง เป็นต้น

✓ 4. วิธีการใช้แบบทดสอบ เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก มีการสร้างแบบทดสอบซึ่งประกอบด้วย คำถามและข้อความหลายข้อ โดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่วไปเป็นมาตรฐาน คำถามหรือสถานการณ์ ที่สร้างขึ้นมักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ถูกทดสอบเอง หรือสิ่งแวดล้อม หรือพฤติกรรมที่ทำอยู่ เสมอ ๆ เมื่อตกอยู่ในสภาพนั้น ๆ ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือกับผู้ทดสอบจึงจะได้ผลตามวัตถุประสงค์

✓ 5. วิธีสร้างจินตนาการ (Projective Technique) เป็นวิธีการวัดที่ได้จากการจัด สิ่งเร้าเข้ามาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เล่าเรื่องจากรูปที่นำมาให้ดู ให้ความสัมพันธ์ ต่อเนื่องจากที่กำหนดให้ ให้เติมข้อความที่ไม่สมบูรณ์ ให้แสดงออกโดยการวาดรูป เป็นต้น ซึ่งล้วน แล้วแต่ต้องใช้ผู้ทดสอบที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

แมคไกวร์ (Mc Guire. 1969 : 151-156) ได้สรุปไว้ว่า ความรู้สึกเป็นลักษณะทาง อารมณ์ของบุคคลที่คล้อยตาม ความคิด ความเชื่อ ถ้าบุคคลมีความคิดในแง่ดีต่อสิ่งใดก็就会有ความรู้สึก ที่ดีต่อสิ่งนั้น และพร้อมที่จะกระทำออกมาในรูปของการประพฤติปฏิบัติโดยการยอมรับ อันเป็นการ กระทำที่สังเกตเห็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2529 : 240) ที่สรุปไว้ว่า ความรู้สึกเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม ถ้ามีความรู้สึกที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือ แสดงพฤติกรรมนั้น ถ้ามีความรู้สึกไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ

การเลือกวิธีวัดจริยธรรม ต้องพิจารณาจากความเหมาะสมของทั้งผู้ทดสอบ ผู้ถูกทดสอบ สภาพการณ์ทดสอบ และสิ่งที่จะวัดเพื่อการศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบทดสอบ ชนิดสถานการณ์ ซึ่งแม้ว่ากระบวนการสร้างค่อนข้างยุ่งยากแต่ก็เป็นวิธีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้นิยมสร้างโดยวิธีนี้กันมาก โดยแบบทดสอบส่วนใหญ่ที่สร้างขึ้นจะแตกต่างกันในด้านรูปแบบและ วิธีการตรวจสอบคุณภาพ

4. จริยธรรมด้านความเสียสละ

ความเสียสละ บางท่านเรียกว่าความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งทั้งสองคำน่าจะตรงกับภาษาอังกฤษว่า Altruism หมายถึง ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น / มีผู้ให้ความหมายของความเสียสละไว้หลายท่าน ดังนี้

เทอร์เนอร์ (Turner, 1942 : 502-516) ได้กล่าวถึงความเสียสละว่า เป็นผลรวมของความไวของบุคคลต่อความต้องการของคนอื่น ผู้ที่มีจริยธรรมแบบเสียสละจะมีความเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น หรือสนองความต้องการของผู้อื่นโดยการให้ปันทรัพย์สิน หรือสิ่งของ การกระทำทำให้ผู้อื่นมีความพึงพอใจ และเป็นผู้ที่มีเจตคติแบบการให้และการรับ

ดาเลย์ และแลทาเนย์ (บรรทม มณีโชติ, 2530 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Darley and Latane, 1963 : 377-383) ได้กล่าวถึงความเสียสละว่าเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าบุคคลคำนึงถึงและให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นได้ในสิ่งที่เขาต้องการ ทั้งด้านทรัพย์สิน สิ่งของ แรงกาย การพูด และการกระทำรวมทั้งความสามารถทุก ๆ ด้านที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงความสุขหรือความทุกข์ของตนเองอันเนื่องมาจากการช่วยเหลือผู้อื่น

อารอนฟรีด (Aronfreed, 1965 : 2-3) ได้ให้ความหมายความเสียสละว่าเป็นพฤติกรรมที่ช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถที่ตนช่วยเหลือได้ ซึ่งเนื่องจากความมีน้ำใจ การเห็นใจ การให้กำลังใจ และมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น

เบอร์โควิทซ์ (Berkowitz, 1964 : 3) กล่าวว่า ความเสียสละเป็นพฤติกรรมที่มุ่งจะทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นทั้งรายบุคคลและกลุ่มบุคคล หรือทั้งส่วนตนและส่วนรวม โดยผู้ทำประโยชน์จะไม่หวังผลตอบแทน

เลมโบ (Lembo. 1967 : 70-73) ได้นิยามความเสียสละไว้ว่า เป็นลักษณะของบุคคลที่แสดงความต้องการและความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม ในสถานการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517 : 8) ได้ให้นิยามความเสียสละไว้ว่า เป็นความรู้สึกภายในตัวบุคคลที่ไวต่อความต้องการความช่วยเหลือของผู้อื่น ในขณะที่ได้พบสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกดังกล่าวบุคคลจะแสดงพฤติกรรมในทางที่ดี โดยการสละทรัพย์สิน สิ่งของ กำลังกาย เวลา หรือความสุขส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นให้ได้รับความสุขและพ้นจากความลำบาก หรือได้รับสิ่งที่เขาต้องการ

3) * สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2528 : 8) ได้ให้ความหมายความเสียสละ โดยรวบรวมนิยามจากการสอบถามความหมายของความเสียสละ และพฤติกรรมความเสียสละ จากความเห็นของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล และอาจารย์สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 26 คน แล้วสรุปพฤติกรรมผู้ที่มีความเสียสละไว้เป็นด้าน ๆ ดังนี้

1. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้านทรัพย์สิน ความรู้ แรงงาน
2. เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
3. มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูด และการกระทำ หรือความมีน้ำใจ
4. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น --

✓ นอกจากนี้ บรรทม มณีโชติ (2530 : 25-26) ได้สรุปจริยธรรมด้านความเสียสละไว้ว่า หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในพฤติกรรมต่อไปนี้

1. การให้ปัน หมายถึง การช่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นในด้านทรัพย์สิน สิ่งของ ความรู้ และแรงงาน
2. การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม
3. ความมีน้ำใจ หมายถึง ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูดและการกระทำ โดยให้กำลังใจและแสดงความเห็นใจผู้อื่น
4. การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การสละทรัพย์สิน สิ่งของ และแรงงานของตนเท่ากับหรือมากกว่าผู้อื่น /

จากนิยามและข้อสรุปข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าข้อสรุปจริยธรรมด้านความเสียหายของ
บรรทม มณีโชติ ครอบคลุมความหมายของความเสียหายเพียงพอแล้ว ดังนั้นจึงศึกษาความเสียหาย
ตามข้อสรุปจริยธรรม และพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล เช่นเดียวกันกับที่ บรรทม มณีโชติ
ได้สรุปไว้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของแบบทดสอบ

X นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษาเชื่อว่า ลักษณะที่แท้จริงของบุคคลซ่อนเร้นอยู่ภายใน
จิตใจ การวัดโดยการถามตรง ๆ ผู้ตอบจะตอบโดยอาศัยประสบการณ์ ไม่ใช่ความรู้สึกที่แท้จริง
การวัดจึงควรมีเงื่อนไขหรือสถานการณ์นำมาก่อน ดังได้มีผู้ศึกษาวิจัย และสร้างแบบทดสอบชนิด
สถานการณ์ไว้หลายท่าน ดังนี้ X

อัลพอร์ท (Allport. 1928 : 118-136) ได้สร้างแบบทดสอบ The Allport's
Asendence-Submission Reaction Study เพื่อใช้วัดการปรับตัว เป็นการวัดลักษณะเด่น
(Asendence) และลักษณะด้อย (Submission) แบบทดสอบเป็นชนิดสถานการณ์แบ่งเป็นฉบับ
หญิง-ชาย แต่ละสถานการณ์มีข้อคำถาม 1 ข้อ หรือมากกว่า ตัวเลือกแต่ละข้อไม่เท่ากัน ส่วนใหญ่
จะมี 3 ตัวเลือก ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นซึ่งหาโดยการสลับข้อ และการแบ่งครึ่งแบบ
ทดสอบมีค่าตั้งแต่ .74 ขึ้นไป ตัวอย่างข้อสอบ

(0) ในงานเลี้ยงรับรอง หรืองานเลี้ยงน้ำชา ท่านคิดว่าท่านควรพบปะบุคคลสำคัญของ
งานอย่างไร

- พบบ่อย.....
- พบบางโอกาส.....
- ไม่ต้องพบเลย.....

X ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เทียมแซ ประจวบปัจฉิม (2520 : 83-84, 222) ได้
สร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ประกอบด้วยสถานการณ์ที่เป็นเรื่องต่าง ๆ 10 เรื่อง
แต่ละเรื่องจะบรรยายถึงสถานการณ์ขัดแย้งที่เป็นเหตุการณ์ที่คุ้นเคยของเยาวชนไทย โดยเฉพาะ
ในกรุงเทพมหานคร เช่น การเข้าคิวซื้อตัวชมภาพยนตร์ การข้ามถนนที่ทางม้าลาย การคืนเงินที่

พ่อค้าทอนเกิน การร่วมในการบริโภคโลหิต เป็นต้น สถานการณ์ที่สร้างขึ้นเป็นเรื่องที่ควรทำ 5 เรื่อง และเป็นเรื่องที่ไม่ควรทำ 5 เรื่อง เมื่อผู้ตอบอ่านสถานการณ์แล้วจะสมมติให้ผู้ตอบเป็นบุคคลในเรื่อง แล้วจะถามเหตุผลว่าที่ปฏิบัติเช่นนั้นเพราะเหตุผลใด โดยจะมีตัวเลือกซึ่งแสดงเหตุผลตามชั้นต่าง ๆ ของโคลเบอร์ก ในการตรวจให้คะแนนจะให้ตามชั้นที่ให้เหตุผล คือ ตอบชั้นที่ 1 ก็ให้ 1 คะแนน ไปจนถึงตอบชั้นที่ 6 ก็ให้ 6 คะแนน ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน เท่ากับ 0.77 ตัวอย่างแบบทดสอบ

- 0) ชายคนหนึ่งกำลังขับรถด้วยความเร็วสูงเพื่อรีบนำคนเจ็บหนักไปส่งโรงพยาบาล แต่บังเอิญติดไฟแดง ถ้าข้าพเจ้าเป็นชายคนนั้นข้าพเจ้าจะหยุดรถตามกฎหมายจราจร เพราะ
- ___ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะช่วยรักษากฎหมายจราจร
 - ___ ข้าพเจ้ากลัวจะถูกตำรวจจับไปลงโทษตามกฎหมาย
 - ___ การฝ่าไฟแดงเป็นการกระทำของผู้โง่เงาเบาปัญญา
 - ___ ข้าพเจ้าต้องการให้คนอื่น ๆ เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นนักขับรถที่ดี
 - ___ ชีวิตคน ๆ เดียวมีค่าน้อยกว่าชีวิตคนอื่น ๆ อีกหลายคนรวมกัน
 - ___ เป็นการป้องกันมิให้ข้าพเจ้าได้รับบาดเจ็บเนื่องจากอาจชนกับรถคนอื่น X

สมคิด พรหมจ้อย (2526 : 121) สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านการอ่อนไหว ชนิดสถานการณ์ ประกอบด้วย 7 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 70 ข้อ (70 สถานการณ์) แต่ละข้อมี 4 คำตอบ ค่าความเชื่อมั่นซึ่งหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าอยู่ระหว่าง .4711 ถึง .6934 และหาโดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ มีค่าอยู่ระหว่าง .7327 ถึง .8408 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ชัดอยู่แล้ว ค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ (2526 : 118-119) สร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นชนิดสถานการณ์ข้อความ ส่วนฉบับที่ 2 เป็นชนิดประเมินตนเอง และฉบับที่ 3 เป็นชนิดสถานการณ์รูปภาพ ใช้ตัวเลือกตามระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย 4 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของฉบับที่ 1 ซึ่งหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .559 หาโดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบเท่ากับ .951 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพโดยใช้สูตรจัดอันดับของสเปียร์แมน ค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวอย่างแบบทดสอบ

- 0) ขณะพักกลางวัน นิภาเข้าห้องน้ำที่โรงเรียนพบนาตिकाเรียนหนึ่ง นิภาจึงนำไปส่งให้ครู
การที่นิภาทำเช่นนี้ นักเรียนมีความคิดอย่างไร
- นิภาคิดว่าการได้ของของคนอื่นเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ
 - นิภาไม่ต้องการได้นาตिका เพราะนิภามิใช้อยู่แล้ว
 - นิภาไม่ต้องการได้นาตिका เพราะรู้ว่าเป็นของเพื่อนที่ตนรู้จัก
 - นิภาคิดว่าถ้าทุกคนอยากได้ของของคนอื่นสังคมในโรงเรียนจะวุ่นวาย

✱ ไขว่ ข้อมงคผลอุดม (2528 : 64-66) สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสังคนวัตถุ 4
ชนิดสถานการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมย่อย 4 ด้าน ด้านละ 10 สถานการณ์ รวม 40 สถานการณ์
ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ ซึ่งหาวิธีสอบซ้ำ มีค่า
อยู่ระหว่าง .892 ถึง .945 และหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าอยู่ระหว่าง .609 ถึง .890
ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ชัดอยู่แล้ว ค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

สถานการณ์ 0 ขณะที่แดงเดินทางมาโรงเรียนได้พบเด็กหญิงคนหนึ่งหน้าตามอมแมม ซุปมอม เสื้อผ้า
ขาดรุ่งริ่ง เข้ามายกมือไหว้และขอเงินจากแดงเพื่อซื้ออาหารกิน แแดงมีเงินเฉพาะ
ค่าอาหารกลางวันเท่านั้น ถ้าให้เงินแก่เด็กหญิงคนนั้นไปแดงก็ต้องอดอาหารมื้อ
กลางวัน และกว่าจะกลับบ้านในตอนเย็นต้องทนหิวหลายชั่วโมงแน่ ๆ แต่ด้วยความ
สงสารแดงจึงเอาเงินของตนเองให้แก่เด็กคนนั้นไป

- นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของแดงหรือไม่
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย
 - ยังตัดสินใจไม่ได้
- ถ้านักเรียนเป็นแดงจะทำเช่นนั้นหรือไม่
 - ทำ (ทำต่อข้อ 3.1)
 - ไม่ทำ (ทำต่อข้อ 3.2)
 - ไม่แน่ใจ (ผ่านไปทำสถานการณ์ที่ 1)

3.1 ถ้าทำเพราะเหตุใด

- ก. ต้องการให้เด็กหญิงคนนั้นเห็นว่าเราเป็นคนดี –
- ข. เพื่อความพอใจในการได้ทำงาน
- ค. เป็นหน้าที่ที่คนอยู่ในฐานะดีกว่าควรช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์ได้ยาก

3.2 ถ้าไม่ทำเพราะเหตุใด

- ก. ถ้าให้แล้วตนต้องทุกข์เพราะหิวอาหาร
- ข. เตี้ยวนี้ใคร ๆ ไม่นิยมให้ทานกัน
- ค. ให้ทานมาก ๆ อีกหน่อยขอทานจะเต็มบ้านเต็มเมือง ✕

✕ปริศนา ศรีพลประพันธ์ (2527 : 120) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านการคล้อยตามผู้อื่น ชนิดสถานการณ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ด้านละ 12 ข้อ รวม 72 ข้อ (72 สถานการณ์) แต่ละข้อมี 2 คำตอบ ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .342 ถึง .729 และทั้งฉบับ เท่ากับ .926 หากความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว ค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

0) เมื่อมีการแข่งขันกีฬาสิ นิตามักจะหลบเลี่ยงไม่เข้าร่วมกิจกรรม ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. เข้าร่วมกิจกรรม
- ข. ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ✕

สมนึก คู่เมือง (2527 : 161) ได้สร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออม 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นชนิดสถานการณ์ข้อความ ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้ ซึ่งหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .8968 และหาโดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบเท่ากับ .8244 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

0) จุ่มเป็นนักเรียนชั้น ม.4 ได้รับทุนเรียนดีจากครูประจำชั้นเป็นจำนวนเงิน 500 บาท

นักเรียนคิดว่าจุ่มควรทำอย่างไร

1. ก. ยอมรับว่าทำไม่ได้เพื่อให้เพื่อนเห็นใจ
ข. เก็บเงินไว้กับตัวจะได้ใช้สะดวก
2. ก. ไปฝากธนาคารออมสิน
ข. ไม่ฝากธนาคารออมสิน
3. ก. นำเงินไปซื้อของเล่นที่ชอบ
ข. นำเงินไปซื้ออุปกรณ์การเรียนที่ยังไม่มี
4. ก. นำเงินส่วนหนึ่งเลี้ยงฉลองกับเพื่อน ๆ
ข. นำเงินส่วนหนึ่งช่วยเหลือเพื่อนที่ขัดสน

✕ สุกัลยา อนุชิตไพสิน (2527 : 96) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความก้าวร้าวชนิดสถานการณ์ 60 ข้อ ข้อละ 2 ตัวเลือก ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .8974 และค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว ค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

0) สันติมาเที่ยวบ้านของสุเทพ ขณะที่กำลังเล่นกันภายในบ้านอย่างสนุกสนาน สันติหกล้ม

ไปถูกแจกันที่โชว์ไว้ตกแตก ถ้าท่านเป็นสุเทพท่านจะใช้วิธีการใด

ก. ต่อกว่าสันติทันที

ข. คอยให้สันติกลับบ้านก่อนค่อยเล่าให้แม่ฟัง ✕

✕ พรานทิ อุณศรีเพ็ง (2529 : 52-59, 102) ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมคมีองค์แปด ด้านศีล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบบทดสอบที่สร้างเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมคมีองค์แปด ด้านศีล โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อย ด้านละ 35 ข้อ รวม 70 ข้อ ข้อละ 3 ตัวเลือก ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบแต่ละด้าน ซึ่งหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .694, .791, .827 และความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .893 หาคความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว ค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

0) อนุวัฒน์ชอบล้อเลียนชื่อบิดาของธีระบ่อย ๆ ธีระรู้สึกไม่พอใจ ถ้าท่านเป็นธีระท่านจะ
ทำอย่างไร

ก. ล้อเลียนชื่อบิดาอนุวัฒน์บ้าง

ข. บอกให้อนุวัฒน์เลิกล้อถ้าไม่เลิกก็จะล้อคืนบ้าง

ค. บอกอนุวัฒน์ว่าบิดาเป็นบุคคลที่ควรบูชาไม่ควรนำมาล้อเลียนกัน ✕

จุลินทร์ เพิ่มกว่าเก่า (2530 : 99-104) ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมคมี
องค์แปด ด้านปัญญา โดยแบบทดสอบที่สร้างเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมคมีองค์
แปด ด้านปัญญา ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบซึ่งหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา
เท่ากับ .938 หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ชุดอยู่แล้ว ค่าความเที่ยงตรง
ที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

0) ชลอแขวนพระไว้ที่คอ 1-องค์ตลอดเวลา ท่านเห็นด้วยกับชลอหรือไม่

ก. เห็นด้วยเพราะเอาไว้เป็นที่พึ่งทางใจ

ข. เห็นด้วยเพราะเอาไว้ป้องกันอันตรายต่าง ๆ

ค. เห็นด้วยเพราะใคร ๆ ก็มีพระแขวนคอกันทุกคน

ชาวิทย์ สุวรรณร (2530 : 49-56) ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมคมี
องค์แปด ด้านสมาธิ โดยแบบทดสอบที่สร้างเป็นสถานการณ์ 60 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์
จะมีคำตอบให้ 3 คำตอบ ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบซึ่งหาโดยใช้สัมประสิทธิ์
แอลฟา เท่ากับ .966 หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ชุดอยู่แล้ว ค่าความ
เที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

0) รุ่งโรจน์ไปเห็นรถชนคนตายมากับตา เมื่อกลับบ้านมาตามปกติรุ่งโรจน์เคยดูหนังสื่อ
ก่อนนอนเป็นประจำ ถ้าท่านเป็นรุ่งโรจน์ท่านจะทำอย่างไร

ก. ดูหนังสื่อตามปกติแต่ก็อดนึกหวาดเสียวในเหตุการณ์ที่เห็นมาไม่ได้

ข. งดดูหนังสื่อ สวดมนต์ก่อนนอน

ค. ไม่คิดอะไร ดูหนังสื่อตามปกติทุกวัน

มลิวัลย์ บำรุงการ (2531 : 53-57, 112-113) ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 โดยแบบทดสอบที่สร้างเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 มี 4 ด้านย่อย ๆ ด้านละ 20 สถานการณ์ รวม 80 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์จะมีคำตอบให้ 3 คำตอบ ตามระดับจริยธรรม ตามทฤษฎีของ ไคลเบิร์ก เพียเจต์ หรือเพค ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .644, .782, .628, .739 และความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .881 หาคความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ชุดอยู่แล้ว ค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

- 0) ถ้าท่านถูกเพื่อนท้าทายให้ทำในสิ่งที่ท่านคิดดูแล้วว่าตัวเองไม่สามารถทำได้ ท่านจะบอกกับเพื่อนคนนั้นอย่างไร
- ก. ยอมรับว่าทำไม่ได้เพื่อให้เพื่อนเห็นใจ
- ข. สามารถทำได้เพราะเพื่อศักดิ์ศรีของตนเอง
- ค. บอกเพื่อนว่าทำไม่ได้เพราะความสามารถไม่พอ

บรรทม มณีโชติ (2530 : 49-53, 70-76) ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน
ความเสียสละ ชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ จำนวน 40 ข้อ ในแต่ละสถานการณ์จะมีคำถาม
1-4 ข้อ จำนวน 25 สถานการณ์ ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้าน
ซึ่งหาโดยใช้สูตร KR-20 เท่ากับ .5878, .5347, .5310, .4931 และความเชื่อมั่นรวมทั้ง
ฉบับ เท่ากับ .7975 หาคความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบ Multitrait-
Multimethod ค่าความเที่ยงตรงที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวอย่างแบบทดสอบ

สถานการณ์ที่ 0 สายใจและนารีเป็นเพื่อนนักเรียนร่วมชั้นกัน สายใจเป็นคนที่ชอบบอกลำ
 ร้ายผู้อื่น รวมทั้งนารีก็ถูกกล่ำร้ายอยู่บ่อย ๆ วันนี้สายใจไม่ได้ทำการบ้านมาจึงถูกครูดุ และกำชับ
 ให้สายใจทำการบ้านมาส่งในตอนพักกลางวัน

- (1) นักเรียนเป็นนารีจะทำอย่างไร

- ก. ทำเฉย ๆ ไม่สนใจ
- ข. เข้าไปโต้เถียงถึงสาเหตุที่สายใจไม่ทำการบ้าน

(2) สายใจไม่ทำการบ้านมาเพราะลืมหมด ถ้านักเรียนเป็นนารีจะทำอย่างไร

ก. ให้สายใจไปซื้อสมุดเอง

ข. เอาสมุดของตนที่มีอยู่ให้สายใจ

สำหรับการศึกษาวิจัยในลักษณะเปรียบเทียบรูปแบบการถาม ในแบบทดสอบวัดจริยธรรม นั้น ส่วนใหญ่จะพบว่าแบบทดสอบที่มีรูปแบบการถามชนิดสถานการณ์ มีคุณภาพใกล้เคียงหรือมีแนวโน้มว่ามีคุณภาพสูงกว่ารูปแบบการถามชนิดข้อความ หรือรูปแบบการถามในลักษณะอื่น อาทิเช่น

อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ (2526 : 95-96) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์รูปแบบการถามชนิดสถานการณ์ข้อความ สถานการณ์รูปภาพ และชนิดข้อความ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .951, .971 และ .974 ตามลำดับ ส่วน นิตา ตำนวิริยะกุล (2527 : 96-97) ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ และชนิดข้อความ เท่ากับ .662 และ .660 ตามลำดับ

นอกจากนั้น เหมจรัตน์ จารุรัตน์จามร (2527 : 152-153) ได้สร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ และชนิดข้อความ เท่ากับ .883 และ .764 ตามลำดับ เช่นเดียวกับ สนวน สีโทชลิต (2528 : 148-149) ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ และชนิดข้อความ เท่ากับ .81 และ .74 ตามลำดับ และ สันติ สุงทรัพย์ (2528 : 134-135) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประจำชาติไทย พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ และชนิดข้อความ เท่ากับ .902 และ .824 ตามลำดับ สำหรับค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบตามที่กล่าวมานั้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แทบทุกฉบับ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมขึ้น โดยเลือกสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ ที่จัดระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย ซึ่งยังไม่เคยมีผู้ใดสร้างมาก่อน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบของแบบทดสอบวัดด้านคุณธรรมจริยธรรม และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน

มีค่าแตกต่างกัน

2. ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน

มีค่าแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วกลาง จำนวนทั้งสิ้น 65,301 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วกลาง จำนวน 1,432 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. จำแนกโรงเรียนที่มีชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเขตที่ตั้ง 33 เขต แล้วสุ่มโรงเรียนจากแต่ละเขต ๗ ละ 1 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม
2. สุ่มห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นที่ 1 จำนวน 33 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากทั้ง 33 เขต จากโรงเรียน 33 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 1,432 คน รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดของจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตที่ตั้งโรงเรียน

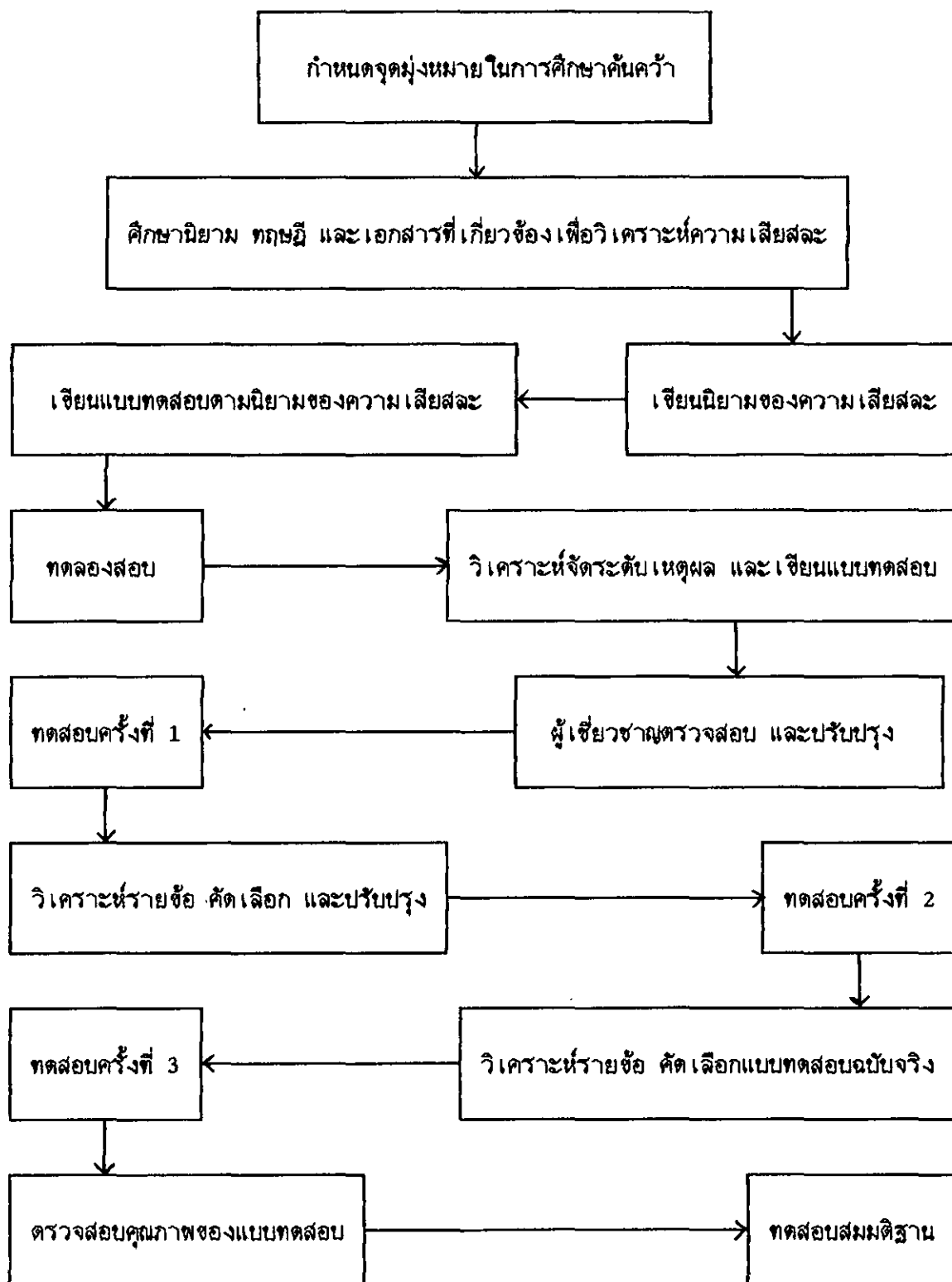
เขตที่ตั้ง	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน
เขตดุสิต	ราชวินิตมัธยม	43
เขตธนบุรี	ศึกษานารี	42
เขตบางกอกใหญ่	ทวีธาภิเศก	43
เขตบางรัก	สตรีมหาพัฒนาราม	42
เขตป้อมปราบฯ	เทพศิรินทร์	42
เขตพญาไท	สามเสนวิทยาลัย	46
เขตพระนคร	สตรีวิทยา	45
เขตยานนาวา	เจ้าพระยาวิทยาคม	46
เขตสัมพันธวงศ์	ไตรมิตรวิทยาลัย	41
เขตคลองสาน	นวมินทรราชูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	44
เขตบางกอกน้อย	ชินโรสวิทยาลัย	46
เขตบางกะปิ	เทพลิลา	44
เขตบางขุนเทียน	นวลนรดิศวิทยาคม รัชมังคลาภิเศก	44
เขตบางเขน	ฤทธิยะวรรณาลัย	40
เขตพระโขนง	สิริวัฒนาธร	44
เขตภาษีเจริญ	วัดรางบัว	31
เขตมีนบุรี	เศรษฐบุตธำเพ็ญ	45
เขตราชบุรีบูรณะ	บางปะกอกวิทยาคม	46
เขตลาดกระบัง	เทพศิรินทร์ร่มเกล้า	47
เขตหนองแขม	มัธยมวัดหนองแขม	46
เขตหนองจอก	มัธยมวัดหนองจอก	41

ตาราง 1 (ต่อ)

เขตที่ตั้ง	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน
เขตห้วยขวาง	ประชากรราษฎร์อุภัยมภ์	45
เขตบางซื่อ	ศิลาจารติพัฒน์	44
เขตราชเทวี	มักกะสันพิทย	44
เขตสาทร	สตรีศรีสุริโยทัย	45
เขตบางพลัด	มัธยมวัดดุสิตาราม	42
เขตลาดพร้าว	สตรีวิทยา 2 มัธยมศึกษาดอนตัน	42
เขตปทุม	ปติณทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	47
เขตจอมทอง	สิงหาราชพิทยาคม	44
เขตดอนเมือง	ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	45
เขตจตุจักร	หอวัง	44
เขตคลองเตย	ปทุมคงคา	37
เขตประเวศ	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	45
รวมทั้งสิ้น		1,432

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับชั้น ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ

✓การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

✓1. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า ✓

1.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน เกี่ยวกับความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง

1.3 เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน ในด้านความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง

✓2. ศึกษานิยาม ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ความเสียสละ ✓

2.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องทางจิตวิทยาการศึกษา และจริยธรรม โดยเฉพาะจริยธรรมด้านความเสียสละ

2.2 รวบรวมนิยามของความเสียสละ และหาพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละ

✓3. เขียนนิยามของความเสียสละในรูปนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งสรุปมาจากนิยามที่ค้นคว้ามาจากเอกสารต่าง ๆ ✓

✓4. เขียนแบบทดสอบตามนิยามของความเสียสละ ✓

4.1 แบบทดสอบเป็นแบบกำหนดสถานการณ์ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละ รูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบ และให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด จำนวน 80 ข้อ ตามพฤติกรรมความเสียสละด้านละ 20 ข้อ

4.2 ลักษณะข้อสอบเป็นสถานการณ์สั้น ๆ ที่นักเรียนอาจจะประสบในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมที่คิดว่าจะกระทำ จากตัวเลือก 2 ตัวเลือก ซึ่งตัวเลือกหนึ่งเป็นคำตอบที่เป็นพฤติกรรมความเสียสละ อีกตัวเลือกหนึ่งเป็นคำตอบที่ไม่ใช่พฤติกรรมความเสียสละ เมื่อเลือกตอบตัวเลือกใดก็ต้องเขียนเหตุผลที่เลือกตอบตัวเลือกหรือพฤติกรรมนั้น

5. ทดลองสอบ (Try out)

นำแบบทดสอบที่สร้างในข้อ 4 ไปทดลองสอบ (Try out) กับนักเรียนจำนวน 100 คน ในโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนวัดราชาธิวาส โดยทำการสอบในเดือนกรกฎาคม 2537

6. วิเคราะห์จัดระดับเหตุผล และสร้างแบบทดสอบ

6.1 รวบรวมเหตุผลที่ได้จากการตอบแบบทดสอบในข้อ 5 ในตัวเลือกที่เป็นพฤติกรรมด้านความเสียสละ จัดกลุ่มเหตุผลที่มีลักษณะใกล้เคียงหรือเหมือนกัน และแยกระดับเหตุผลให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมและสังคมไทย

6.2 สร้างแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ โดยใช้สถานการณ์เหมือนกับแบบทดสอบในข้อ 4 แต่รูปแบบการตอบเป็นแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ จำนวน 80 ข้อ ตามพฤติกรรมความเสียสละด้านละ 20 ข้อ ให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมที่คิดว่าจะกระทำ จากตัวเลือก 5 ตัวเลือก ซึ่ง 4 ตัวเลือกสอดคล้องกับระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย โดยใช้ระดับเหตุผลที่ได้จากการวิเคราะห์จากข้อ 6.1 อีก 1 ตัวเลือกเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียสละ

6.3 สร้างแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ โดยใช้สถานการณ์เหมือนกับแบบทดสอบฉบับที่ 1 แต่รูปแบบการตอบเป็นแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด จำนวน 80 ข้อ ตามพฤติกรรมความเสียสละด้านละ 20 ข้อ ให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมที่คิดว่าจะกระทำ จากตัวเลือก 2 ตัวเลือก ซึ่งตัวเลือกหนึ่งเป็นคำตอบที่เป็นพฤติกรรมความเสียสละ อีกตัวเลือกหนึ่งเป็นคำตอบที่ไม่ใช่พฤติกรรมความเสียสละ เมื่อเลือกตอบตัวเลือกใดก็ต้องเขียนเหตุผลที่เลือกตอบตัวเลือกหรือพฤติกรรมนั้น

✓ 6.4 การให้คะแนน แต่ละข้อมีน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกและเหตุผลเป็น 0, 1, 2, 3 และ 4 โดยยึดหลักดังนี้

ให้ 4 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับอุดมคติสากล

ให้ 3 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่

ให้ 2 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด

ให้ 1 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับที่ยึดผลประโยชน์บางประการของตนเอง

ให้ 0 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียสละ

7. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุง นำแบบทดสอบที่ได้จากขั้นที่ 6 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ปรากฏว่าข้อสอบมีคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ทั้ง 80 ข้อ และนำข้อเสนอนี้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดสอบครั้งที่ 1

8. ทดสอบครั้งที่ 1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียน 100 คน ในโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2537

9. วิเคราะห์รายข้อ คัดเลือกและปรับปรุง นำผลจากการทดสอบครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ t -test และคัดเลือกไว้ จำนวน 60 ข้อ ตามพฤติกรรมการความเสียหายด้านละ 15 ข้อ โดยมีค่า t ตั้งแต่ 1.33 ถึง 5.39 (รายละเอียดดังตาราง 6 ในภาคผนวก) รวมทั้งได้มีการปรับปรุงข้อคำถามที่ไม่ดีเพิ่มเติมด้วย

10. ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่ได้จากข้อ 9 ไปทดสอบกับนักเรียน 100 คน ในโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2537

11. วิเคราะห์รายข้อ คัดเลือกแบบทดสอบฉบับจริง นำผลจากการทดสอบครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ t -test และคัดเลือกไว้ จำนวน 40 ข้อ ตามพฤติกรรมการความเสียหายด้านละ 10 ข้อ โดยมีค่า t ตั้งแต่ 1.71 ถึง 5.58 (รายละเอียดดังตาราง 7 ในภาคผนวก) เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบฉบับจริง

12. ทดสอบครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 21 พฤศจิกายน - 9 ธันวาคม 2537 โดยนำแบบทดสอบที่ได้จากขั้นที่ 11 ไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจาก 33 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 1,432 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้ทำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ โดยการสุ่มอย่างง่าย จากการแจกแบบทดสอบฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ให้นักเรียนสลับกันไปในแต่ละห้องเรียน

13. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

13.1 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

13.2 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการหาสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlation)

14. ทดสอบสมมติฐาน

14.1 เปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยแปลงค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของ Fisher's Transformation แล้วทดสอบความแตกต่างของคะแนนมาตรฐาน

14.2 เปรียบเทียบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ โดยแปลงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ตามวิธีของ Fisher's Transformation นำไปหาค่า Fisher's Z เฉลี่ย แล้วทดสอบความแตกต่างของคะแนนมาตรฐาน

/ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ ลักษณะข้อสอบเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละ ที่นักเรียนอาจจะประสบในชีวิตประจำวัน จำนวน-2-ฉบับ-ดังนี้

ฉบับที่ 1 รูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ จำนวน 40 สถานการณ์ (40 ข้อ) ให้เลือกพฤติกรรมที่คิดว่าจะกระทำ จากตัวเลือก 5 ตัวเลือกในรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ ซึ่ง 4 ตัวเลือกสอดคล้องระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย อีก 1 ตัวเลือกเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียสละ

ฉบับที่ 2 รูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบ และให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด จำนวน 40 สถานการณ์ (40 ข้อ) ให้เลือกพฤติกรรมที่คิดว่าจะกระทำ จากตัวเลือก 2 ตัวเลือก เมื่อเลือกตัวเลือกใดก็ต้องเขียนเหตุผลที่เลือกตอบตัวเลือกหรือพฤติกรรมนั้น ถ้าตัวเลือกที่คำตอบเป็นพฤติกรรมความเสียสละ เหตุผลที่ตอบจะถูกจัดระดับให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย ถ้าตัวเลือกที่คำตอบไม่ใช่พฤติกรรมความเสียสละ เหตุผลที่ตอบจะถือว่าไม่มีความเสียสละ ดังตัวอย่าง

ฉบับที่ 1 0) "พ่อแม่วิชัยมีฐานะดีจึงซื้ออุปกรณ์การเรียน เช่น ไม้บรรทัด ดินสอ ยางลบ ให้ครวาละมาก ๆ ดิตาเรียนห้องเดียวกันกับวิชัย ดิตามักจะยืมยางลบเพื่อน ๆ ใช้อยู่เสมอ เพราะของตนเองไม่มี เนื่องจากยากจนไม่มีเงินซื้อ"

ถ้าดิตาเรียนเป็นวิชัยควรทำอย่างไร

ก. แบ่งยางลบให้ดิตาบ้าง เพราะ.....

ข. ไม่แบ่งยางลบให้ดิตา เพราะ.....

ฉบับที่ 2 0) "พ่อแม่วิชัยมีฐานะดีจึงซื้ออุปกรณ์การเรียน เช่น ดินสอ ยางลบ ให้ครวาละมาก ๆ ดิตาเรียนห้องเดียวกันกับวิชัย ดิตามักจะยืมยางลบเพื่อน ๆ ใช้อยู่เสมอ เพราะของตนเองไม่มี เนื่องจากยากจนไม่มีเงินซื้อ" ถ้าดิตาเรียนเป็นวิชัยควรทำอย่างไร

1. แบ่งยางลบให้ดิตาบ้าง เพื่อให้ดิตาชอบตน
2. แบ่งยางลบให้ดิตาบ้าง เพื่อให้ดิตาเห็นความดีของครอบครัวตน
3. แบ่งยางลบให้ดิตาบ้าง เพื่อให้อยู่ร่วมกันในชั้นเรียนอย่างมีสุข
4. แบ่งยางลบให้ดิตาบ้าง เพราะเป็นการทำความดี ความถูกต้อง
5. ไม่แบ่งยางลบให้ดิตา เพื่อให้ดิตารู้จักช่วยตนเอง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบ และขออนุญาตกำหนดวัน เวลาทำการทดสอบระหว่างวันที่ 9 พฤศจิกายน - 9 ธันวาคม 2537
2. จัดเตรียมข้อสอบให้เพียงพอ โดยเตรียมแบบทดสอบให้มีจำนวนมากกว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจะทดสอบในแต่ละวัน อย่างน้อย 20 ชุด ทั้ง 2 ฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่กำหนด โดยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และวิธีการตอบ ให้นักเรียนทุกคนทราบและเข้าใจอย่างถูกต้อง ก่อนเริ่มต้นทำแบบทดสอบ ทั้งนี้ได้ขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์แนะแนวเป็นผู้ช่วยควบคุมห้องสอบด้วยโรงเรียนละ 1 ท่าน จนทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,432 คนเสร็จสิ้น

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

2.1 การวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185 ; อ้างอิงมาจาก Edward. 1957 : 152-154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	s_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	s_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 ความเที่ยงตรง (Validity)

- หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้

ประเมินแบบทดสอบว่าแต่ละข้อวัดพฤติกรรมด้านความเสียสละ และสอดคล้องกับระดับจริยธรรมที่วัดหรือไม่ โดยให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าวัดได้ตรงตามที่ต้องการ ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามที่ต้องการสอบวัดในพฤติกรรมนั้น และให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบวัดได้ไม่ตรงตามที่ต้องการ โดยกำหนดเกณฑ์ว่าข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ คือข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

- หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมในแต่ละพฤติกรรมย่อยของความเสียสละ โดยใช้สูตร (ป๋องอร ภาภิรมย์ชัย. 2523 : 115)

$$r_{xy} = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

อธิบายไว้แล้ว

เมื่อ r_{xy} แทน ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่หาโดยวิธีสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ (X) กับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Y)

ΣX แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนรายข้อ (X)

ΣY แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Y)

ΣXY แทน ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่าง X กับ Y

ΣX^2 แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของ X

ΣY^2 แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของ Y

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หาโดยวิธี Alpha-coefficient (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 169)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

s_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่น และค่าความเที่ยงตรง โดยใช้สูตร
การทดสอบความแตกต่างของคะแนนมาตรฐานของค่า α และ r_{xy} (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2528 : 227)

$$Z = \frac{Z_{r1} - Z_{r2}}{\sqrt{\frac{1}{N_1 - 3} + \frac{1}{N_2 - 3}}}$$

เมื่อ Z แทน คะแนนมาตรฐานจากการเปรียบเทียบค่า Fisher's Z

Z_{r1}, Z_{r2} แทน คะแนนมาตรฐานของแบบทดสอบฉบับที่ 1, 2 ตามลำดับ
แปลงมาจากค่าความเชื่อมั่น และค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง
ข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlations)
ตามวิธีของ Fisher's Transformation

N_1, N_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1, 2 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนข้อสอบของแบบทดสอบแต่ละฉบับ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยรายข้อของคะแนนสอบ
s	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสอบ
s^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนสอบ
t_1	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 1
t_2	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 2
α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
r_{xy}	แทน	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่นของแบบ

ทดสอบที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน

3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ และทดสอบความแตกต่างของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบและคะแนนรวม (Item-total correlations)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ

หลังจากนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,432 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 758 คน ให้ทำแบบทดสอบฉบับที่ 1 ซึ่งมีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และกลุ่มที่สองจำนวน 674 คน ให้ทำแบบทดสอบฉบับที่ 2 ซึ่งมีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด โดยข้อสอบทั้ง 2 ฉบับ ประกอบด้วย ข้อสอบด้านการให้ป็น 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,5,9,13,17,21,25,29,33 และ 37 ข้อสอบด้านการเห็นแก่ส่วนรวม 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,6,10,14,18,22,26,30,34 และ 38 ข้อสอบด้านความมีน้ำใจ 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3,7,11,15,19,23,27,31,35 และ 39 และข้อสอบด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4,8,12,16,20,24,28,32,36 และ 40 แล้วตรวจให้คะแนน และคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวน ของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ ได้ค่าสถิติพื้นฐานดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและ
เหตุผลให้ และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและ ให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด

แบบทดสอบ	ด้าน	n	$\bar{X}$	s	s^2
ฉบับที่ 1	การให้ปัน	10	2.86	4.76	22.69
	การเห็นแก่ส่วนรวม	10	2.80	6.13	37.60
	ความมีน้ำใจ	10	2.65	4.12	16.99
	การไม่เอาเปรียบผู้อื่น	10	2.83	4.39	19.25
	รวมทั้งฉบับ	40	2.78	15.07	227.14
ฉบับที่ 2	การให้ปัน	10	2.13	5.21	27.17
	การเห็นแก่ส่วนรวม	10	2.01	6.20	38.48
	ความมีน้ำใจ	10	2.17	4.27	18.21
	การไม่เอาเปรียบผู้อื่น	10	2.31	4.79	22.97
	รวมทั้งฉบับ	40	2.15	16.35	267.19

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและ ให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด รวมทั้งฉบับ และแยกตามแต่ละด้านเป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ยรายข้อรวมทั้งฉบับ ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 เท่ากับ 2.78 หมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ ส่วนค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 2 เท่ากับ 2.15 ซึ่งหมายถึงนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด โดยมีค่าเฉลี่ยรายข้อในแต่ละด้านดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยรายข้อด้านการให้ปัน ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 เท่ากับ 2.86 หมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมความเสียสละด้านการให้ปันอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ ส่วนค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 2 เท่ากับ 2.13 ซึ่งหมายถึงนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด

2. ค่าเฉลี่ยรายข้อด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 เท่ากับ 2.80 หมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมความเสียสละด้านการให้ปันอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ ส่วนค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 2 เท่ากับ 2.01 ซึ่งหมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด

3. ค่าเฉลี่ยรายข้อด้านความมีน้ำใจ ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 เท่ากับ 2.65 หมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมความเสียสละด้านการให้ปันอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ ส่วนค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 2 เท่ากับ 2.17 ซึ่งหมายถึงนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด

4. ค่าเฉลี่ยรายข้อด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 เท่ากับ 2.83 หมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมความเสียสละด้านการให้ปันอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ ส่วนค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบทดสอบฉบับที่ 2 เท่ากับ 2.17 ซึ่งหมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด

ส่วนการกระจายของคะแนน จะเห็นว่าแบบทดสอบฉบับที่ 2 มีการกระจายของคะแนนรวมทั้งฉบับ ด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น มากกว่าแบบทดสอบฉบับที่ 1

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน

จากการนำผลการทดสอบไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธี Alpha Coefficient และทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด โดยแปลงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามวิธีของ Fisher's Transformation แล้วทดสอบความแตกต่างของคะแนนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าความเชื่อมั่น และการทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและ เหตุผลให้ และมีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด

ด้านของพฤติกรรม ความเสียสละ	n	ค่าความเชื่อมั่น (α)		ค่า Fisher's Z		Z
		ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	
การให้ปัน	10	.4622	.5371	.499	.599	-1.885
การเห็นแก่ส่วนรวม	10	.5850	.5610	.670	.634	0.678
ความมีน้ำใจ	10	.3883	.5449	.409	.611	-3.807 *
การไม่เอาเปรียบผู้อื่น	10	.3984	.4854	.423	.530	-2.017 *
รวมทั้งฉบับ	40	.7808	.8144	1.045	1.141	-1.809

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ รวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .7808 โดยมีค่าความเชื่อมั่นด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีค่าเท่ากับ .4612, .5850, .3883 และ .3984 ตามลำดับ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด รวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .8144 โดยมีค่าความเชื่อมั่นด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีค่าเท่ากับ .5371, .5610, .5449 และ .4854 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับสูงกว่า .7500 แสดงว่าผลการวัดจริยธรรมด้านความเสียสละโดยใช้แบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ มีความเชื่อถือได้ในระดับสูงเช่นเดียวกัน ส่วนผลการวัดจริยธรรมด้านความเสียสละในพฤติกรรมแต่ละด้านของแบบทดสอบฉบับที่ 1 จะเห็นว่าด้านการเห็นแก่ส่วนรวม มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .5000-.7500 แสดงว่าผลการวัดมีความเชื่อถือได้ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการให้ปัน ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นต่ำกว่า .5000 แสดงว่าผลการวัดความเชื่อถือได้อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำหรับผลการวัดจริยธรรมด้านความเสียสละในพฤติกรรมแต่ละด้านของแบบทดสอบฉบับที่ 2 จะเห็นว่าด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม และด้านความมีน้ำใจ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .5000-.7500 แสดงว่าผลการวัดมีความเชื่อถือได้ในระดับปานกลาง ด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นต่ำกว่า .5000 แสดงว่าผลการวัดมีความเชื่อถือได้ในระดับค่อนข้างต่ำ

ส่วนการทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด ด้านการให้ปัน และด้านการเห็นแก่ส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ และทดสอบความแตกต่างของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน

จากการนำผลการทดสอบของข้อสอบด้านการให้ปัน การเห็นแก่ส่วนรวม ความมีน้ำใจ และการไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไปหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ได้ค่าสหสัมพันธ์ของข้อสอบในแต่ละด้าน ของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ในแต่ละด้านของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และมีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด

ข้อ	การให้ปัน		ข้อ	การเห็นแก่ส่วนรวม		ข้อ	ความมีน้ำใจ		ข้อ	การไม่เอาเปรียบผู้อื่น	
	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2		ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2		ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2		ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2
1	.3032**	.2810**	2	.5432**	.5200**	3	.3256**	.4032**	4	.4059**	.2833**
5	.4139**	.4786**	6	.5357**	.5164**	7	.3554**	.2889**	8	.4109**	.3753**
9	.3506**	.4303**	10	.4791**	.4039**	11	.4380**	.4904**	12	.4244**	.4216**
13	.3265**	.4323**	14	.6137**	.5931**	15	.3435**	.4211**	16	.4151**	.4909**
17	.4920**	.4917**	18	.4211**	.4128**	19	.4358**	.5377**	20	.5313**	.4407**
21	.4719**	.5164**	22	.5551**	.5331**	23	.3991**	.5164**	24	.4290**	.4795**
25	.3817**	.4795**	26	.5292**	.4752**	27	.4740**	.5282**	28	.4470**	.5092**
29	.4860**	.5053**	30	.4750**	.4454**	31	.4406**	.5293**	32	.3037**	.5207**
33	.5365**	.5253**	34	.2320**	.3851**	35	.4930**	.4786**	36	.4250**	.4432**
37	.5079**	.4892**	38	.5053**	.4801**	39	.3156**	.4800**	40	.3556**	.4453**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 จะเห็นว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Item-total correlation) ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด ปรากฏผลดังนี้

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Item-total correlation) ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 มีค่าตั้งแต่ .2320 ถึง .6137 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และของแบบทดสอบฉบับที่ 2 มีค่าตั้งแต่ .2810 ถึง .5931 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Item-total correlation) แล้วแปลงค่าสหสัมพันธ์ตามวิธีของ Fisher's Transformation นำไปหาค่า Fisher's Z เฉลี่ย แล้วแปลงค่า Fisher's Z เฉลี่ย เป็นค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และทดสอบความแตกต่างของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และทดสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด

ด้านของพฤติกรรม ความเสี้ยวละ	n	r_{xy}		Fisher's Z		Z
		ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	ฉบับที่ 1	ฉบับที่ 2	
การให้ขึ้น	10	.4301 **	.4648 **	.4601	.5038	-0.6540
การเห็นแก่ส่วนรวม	10	.4981 **	.4785 **	.5413	.5214	0.3694
ความมีน้ำใจ	10	.4035 **	.4703 **	.4283	.5103	-1.2591
การไม่เอาเปรียบผู้อื่น	10	.4162 **	.4431 **	.4435	.4760	-0.5070
รวมทั้งฉบับ	40	.4372 **	.4645 **	.4683	.5029	-0.5146

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ปรากฏว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ด้านการให้ขึ้น ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ ด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น และรวมทั้งฉบับ ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ มีค่าเท่ากับ .4301, .4981, .4035, .4162 และ .4372 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด มีค่าเท่ากับ .4648, .4785, .4730, .4431 และ .4645 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน แสดงว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสี้ยวละทั้ง 2 ฉบับ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ ปรากฏว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิดในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิด สถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิด สถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วกลาง จำนวน 1,432 คน โดยใช้ การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิด สถานการณ์ ลักษณะข้อสอบเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละ ที่ นักเรียนอาจจะประสบในชีวิตประจำวัน จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 รูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่ง 4 ตัวเลือกสอดคล้องระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของ วัฒนธรรมสังคมไทย ส่วนอีก 1 ตัวเลือกเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียสละ

ฉบับที่ 2 รูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด 2 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ให้เลือกตอบพร้อมทั้งเขียนเหตุผลที่เลือกตอบ โดยจะพิจารณาจาก ตัวเลือกและ เหตุผลที่ตอบเพื่อตัดสินว่าไม่มีหรือมีความเสียสละในระดับใด

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบ และขออนุญาตกำหนดวัน เวลา ทำการทดสอบระหว่างวันที่ 9 พฤศจิกายน - 9 ธันวาคม 2537
2. จัดเตรียมข้อสอบให้เพียงพอ โดยเตรียมแบบทดสอบให้มีจำนวนมากกว่านักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจะทดสอบในแต่ละวัน อย่างน้อย 20 ชุด ทั้ง 2 ฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่กำหนด โดยใช้แจ้งวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และวิธีการตอบ ให้นักเรียนทุกคนทราบและเข้าใจอย่างถูกต้อง ก่อนเริ่มต้นทำแบบทดสอบ ทั้งนี้ได้ขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์แนะแนวเป็นผู้ช่วยควบคุมห้องสอบ ด้วยโรงเรียนละ 1 ท่าน จนทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,432 คนเสร็จสิ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาค่าความเชื่อมั่น และทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
2. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และทดสอบความแตกต่างของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของแบบทดสอบ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ผลปรากฏว่า

แบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและ เหตุผล ให้ มีค่าเฉลี่ยรายข้อ รวมทั้งฉบับ และในแบบทดสอบย่อยทั้ง 4 ด้าน มากกว่าแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและ ให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด กล่าวคือ แบบทดสอบฉบับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยรายข้อ รวมทั้งฉบับ ด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้าน ความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น เท่ากับ 2.78, 2.86, 2.80, 2.65 และ 2.83 ตามลำดับ

ซึ่งหมายถึง นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรายข้อ รวมทั้งฉบับ ด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น เท่ากับ 2.15, 2.13, 2.01, 2.17 และ 2.30 ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด

ส่วนการกระจายของคะแนน แบบทดสอบฉบับที่ 2 มีการกระจายของคะแนนรวมทั้งฉบับ ด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น มากกว่าแบบทดสอบฉบับที่ 1

2. ค่าความเชื่อมั่น และทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผลปรากฏว่า

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ รวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .7808 โดยมีค่าความเชื่อมั่นด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีค่าเท่ากับ .4612, .5850, .3883 และ .3984 ตามลำดับ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด รวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .8144 โดยมีค่าความเชื่อมั่นด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีค่าเท่ากับ .5371, .5610, .5449 และ .4854 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ผลการวัดมีความเชื่อถือได้ในระดับค่อนข้างต่ำ ปานกลาง และสูง ได้แก่ค่าความเชื่อมั่น น้อยกว่า .5000 อยู่ระหว่าง .5000-.7500 และ .7500 ตามลำดับแล้ว

จะเห็นว่าผลการวัดจริยธรรมด้านความเสียสละโดยใช้แบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ มีความเชื่อถือได้ในระดับสูงเช่นเดียวกัน แต่ผลการวัดจริยธรรมด้านความเสียสละในพฤติกรรมแต่ละด้านของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด มีความเชื่อถือได้ในระดับค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง

2.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผลปรากฏว่า

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด ด้านการให้ปัน และด้านการเห็นแก่ส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความมีน้ำใจ และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และทดสอบความแตกต่างของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ของแบบทดสอบ

3.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

จากการนำผลการทดสอบของข้อสอบด้านการให้ปัน การเห็นแก่ส่วนรวม ความมีน้ำใจ และการไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไปหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ปรากฏว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวมแต่ละด้าน ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ มีค่าตั้งแต่ .2320 ถึง .6137 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และของแบบทดสอบฉบับที่ 2 มีค่าตั้งแต่ .2810 ถึง .5931 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

เมื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Item-total correlation) แล้วแปลงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบกับคะแนนรวม ตามวิธีของ Fisher's Transformation นำไปหาค่า Fisher's Z เฉลี่ย แล้วแปลงค่า Fisher's Z เฉลี่ย เป็นค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ปรากฏว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ด้านการให้ปัน ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ด้านความมีน้ำใจ ด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น และรวมทั้งฉบับ ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ซึ่งมีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ มีค่าเท่ากับ .4301, .4981, .4035, .4162 และ .4372 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ซึ่งมีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ มีค่าเท่ากับ .4648, .4785, .4703, .4431 และ .4645 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละทั้ง 2 ฉบับ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

การทดสอบความแตกต่างของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

ปรากฏว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด ในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาค้างนี้ สามารถแยกอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ตามสมมติฐานข้อ 1 คือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน มีค่าแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และแบบทดสอบฉบับที่ 2 ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ตรงกับผลการศึกษาของ เบนจรีตัน จารูรัตน์จามร (เบนจรีตัน จารูรัตน์จามร. 2527 : 62-63) ได้สร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2527 ด้วยแบบทดสอบชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .888 และ .873 ตามลำดับ โดยมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตรงกับการศึกษาของ นิดา ตำนาวิริยะกุล (นิดา ตำนาวิริยะกุล. 2527 : 47-51) ที่สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2527 ด้วยแบบทดสอบชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .6605 ถึง .6625 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเหล่านี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตรงกับการศึกษาของ สันติ สุงทรัพย์ (สันติ สุงทรัพย์. 2528 : 61-62) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตยขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2527-2528 ด้วยแบบทดสอบชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .824 และ .902 ตามลำดับ โดยมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตรงกับการศึกษาของ บรรทม มณีโชติ (บรรทม มณีโชติ. 2530 : 76-78) ได้สร้างแบบทดสอบ

วัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2530 ด้วยแบบทดสอบชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7735 และ .7975 ตามลำดับ โดยมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นกัน

2. การเปรียบเทียบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

ตามสมมติฐานข้อ 2 คือ ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน มีค่าแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ และมีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแบบทดสอบทั้งสองฉบับวัดคุณลักษณะด้านเดียวกันจึงทำให้มีสหสัมพันธ์กันสูง ตามเกณฑ์ที่ แคมป์เบลและฟิสค์ (บรรทม มณีโชติ. 2530 : 77 ; อ้างอิงมาจาก Campbell and Fiske. 1959 : 81-105) ได้กำหนดไว้ว่า ถ้าแบบทดสอบต่าง ๆ ต่างก็วัดคุณลักษณะเดียวกันแล้ว สหสัมพันธ์จากผลการสอบด้วยแบบทดสอบเหล่านั้นจะต้องสูง และถ้าแบบทดสอบต่าง ๆ ต่างก็วัดลักษณะต่างด้านกัน ผลการสอบด้วยแบบทดสอบเหล่านั้นจะไม่มีสหสัมพันธ์กันหรือมีสหสัมพันธ์กันต่ำ และตรงกับผลการศึกษาของ สนวน สีโทชาลิต (สนวน สีโทชาลิต. 2528 : 61) ที่สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาเมื่อปี พ.ศ.2527-2528 ด้วยแบบทดสอบชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ ได้ค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .487 ถึง .709 ซึ่งค่าความเที่ยงตรงเหล่านี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตรงกับการศึกษาของ วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ (วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์. 2528 : 41-43) ได้สร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2527 ด้วยแบบทดสอบชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ ได้ค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .507 ถึง .613 และค่าความเที่ยงตรงเหล่านี้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตรงกับการศึกษาของ บรรทม มณีโชติ (บรรทม มณีโชติ. 2530 : 76-78) ได้สร้างแบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2530 ด้วยแบบทดสอบชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ ได้ค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .7051 ถึง .7978 ตามลำดับ และค่าความเที่ยงตรงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาคูณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละที่มีรูปแบบการตอบแบบอื่น ๆ เช่น แบบให้จัดอันดับความสำคัญ แบบให้ตอบพฤติกรรมและเหตุผลตามความคิดเห็นของผู้ตอบเอง เพื่อจะได้พัฒนาเครื่องมือวัดให้มีความเหมาะสม และวัดได้ตรงกับจริยธรรมด้านความเสียสละที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด
2. ควรมีการศึกษาคูณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน กับกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อจะนำผลมาเปรียบเทียบกับการศึกษาครั้งนี้
3. ควรมีการศึกษาคูณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านอื่น ๆ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน กับกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นแตกต่างกัน
4. การวัดจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบทดสอบชนิดสถานการณ์ อาจจะใช้รูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้หรือแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิดก็ได้ เพราะจากการศึกษาครั้งนี้ คูณภาพของแบบทดสอบทั้ง 2 ชนิด ไม่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์นามวงกุฎราชวิทยาลัย, 2529.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สิ้นธุระเวชณ์. การประเมินในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2527.
- ชัยพร วิชชาวุธ, อีพร อุวรรณโณ และพรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. รายงานการวิจัยเรื่อง จริยธรรมของชาวกุฎราชวิทยาลัยนครปฐมปัจจุบัน. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- _____. พฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน ศึกษาตามแนวทางจิตวิทยาสังคม. โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ชาญวิทย์ สุวรรณรณ. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมระดับองค์แปด ด้านสมาธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์." รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2522.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเฟื้องแข ประจันปัจจนิก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ถวิล ชาราโกชน์. จิตวิทยาสังคม. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะวิชาครูศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2526.
- ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2517.
- นิดา ด่านวิริยะกุล. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

บังอร ภาภิรมย์ชัย. สถิติประยุกต์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีติกาการพิมพ์, 2523.

บรรทม มณีโชติ. การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิดข้อความ และชนิดสถานการณ์ ที่มีต่อคุณภาพของแบบทดสอบ. ปรินานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร. การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ปรีศนา ศรีพลประพันธ์. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านการคล้อยตามผู้อื่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

พทยา สายหู. โลกสมมติ. กรุงเทพฯ : ศึกษิตสยาม, 2516.

พรรณี อุ่นศรีเพ็ง. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมองค์แปด ด้านศีล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

มลิลักษณ์ บำรุงการ. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ระวี ภาวิไล. "จริยธรรมในสังคมไทย." รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2522.

ฉ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพรจำกัด, 2528.

วัฒนา สิงห์ลัมฤทธิ. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบให้ความรักและแบบควบคุมความเชื่อเพื่อ และวินัยทางสังคม. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. การศึกษานาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา. 2524⁹³/

_____. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

วุฒิรินทร์ เพิ่มกว่าเก่า. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมมีองค์แปด ด้านใดมา (สัมมาทิฐิ และสัมมาสังกัปปะ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

สงบ ลักษณะ. "การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย." การวัดผลการศึกษา. สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กันยายน-
ธันวาคม 2524.

_____. "การวัดคุณลักษณะทางด้านความรู้สึก," เอกสารประกอบการบรรยาย.
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
16 มิถุนายน 2529.

สถิต วงษ์สุวรรณ. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, 2523.

- สนวน สีโทชาลิต. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา สำหรับนักศึกษาพยาบาล. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สมคิด พรหมจ้อย. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความอ่อนไหวไปตามอารมณ์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สมนึก คูเมือง. การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานการประหยัดและออม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.
- สันติ สุขทรัพย์. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. ลักษณะหลากหลาย-วิถีหลาย : การประยุกต์ใช้วิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ : สยามศึกษา, 2528.
- สุกัลยา อนุชิตไพสิน. การสร้างแบบทดสอบวัดความก้าวร้าวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ไสว ช่อมงคผลอุดม. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสังคนวัตถุ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์. การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

- Allport, G.W. "A test for ascendance-submission," Journal of Abnormal and Social Psychology. 1928.
- Anastasi, Anne. 1908 Psychological Testing. 5 th ed. New York : Macmillan, 1982.
- Aronfreed, J. Altruism and the Condition of Positive Effect. Unpublished Manuscript, University of Pennsylvania, 1965.
- Berkowitz, L. Advances in Experimental Social Psychology. New York : Vol.1. 1964.
- Brown, Roger. Social Psychology. New York : Free Press, 1965.
- Hall, Calvin S. and Lindzey Gardner. Theories of Personality. 2 nd ed. New York : John Willey and Sons, 1970.
- Hoffman, M.L. "Development of Moral Thought, Feeling and Behavior," American Psychologist. 10 (958-966) : 1979.
- Kohlberg, Lawrence. "The Child as a Moral Philosopher," in Reading in Educational Psychology Today. California : CRM Book Inc., 1969.
- Kohlberg, Lawrence N. Hann and J. Langer. "Family Patterns of the Moral Reading," Child Development. 47 : 1204-1205 ; December, 1976.
- Lembo, Diana, Jt. auth. and John Gillespie. Juniorplots : A Book Talk Manual for Teachers and Labrarians. New York : R.R. Bowker, 1967.
- Mc Guire, William J. "The Nature of Attitudes and Attitudes Change," The Handbook of Social Psychology 2nd. ed. Edited by Gardner Lindzey. Mass and Chuseth Addition-Wesley, 1969.
- Peck. R.H. and R.T. Havighurst. The Psychology of Charactor Development. New York : John Wiley, 1960.
- Piaget, Jean. The Moral Judgment of Child. Blencoe : Free Press, 1960.
- Turner, W.D. "Altrism and Its Measurement in Children," in Journal of Abnormal and Social Psychology. 43 : 502-516 ; 1942.

ภาคผนวก

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ จำนวน 80 ข้อ ที่ใช้ทดสอบครั้งที่ 1

ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t
1	2.54 [*]	17	1.35	33	0.00	49	-0.14	65	2.55 [*]
2	3.70 [*]	18	3.78 [*]	34	4.36 [*]	50	1.50 [*]	66	3.77 [*]
3	0.11	19	1.72	35	2.41 [*]	51	2.76 [*]	67	1.83 [*]
4	4.70 [*]	20	2.13 [*]	36	0.59	52	1.41 [*]	68	2.14 [*]
5	5.39 [*]	21	3.12 [*]	37	2.75 [*]	53	1.57 [*]	69	-0.54
6	3.28 [*]	22	1.43 [*]	38	1.78 [*]	54	1.66 [*]	70	-0.49
7	3.41 [*]	23	-0.16	39	1.66 [*]	55	1.21	71	0.31
8	2.51 [*]	24	3.13 [*]	40	3.51 [*]	56	3.60 [*]	72	4.30 [*]
9	4.24 [*]	25	-0.65	41	-0.31	57	1.35 [*]	73	1.33 [*]
10	2.89 [*]	26	1.26 [*]	42	1.51 [*]	58	1.83 [*]	74	3.39 [*]
11	1.89 [*]	27	1.34 [*]	43	1.42 [*]	59	0.30	75	3.11 [*]
12	-0.21	28	3.35 [*]	44	0.28	60	1.52 [*]	76	2.31 [*]
13	3.44 [*]	29	3.55 [*]	45	2.89 [*]	61	1.33	77	4.63 [*]
14	4.36 [*]	30	2.18 [*]	46	1.59 [*]	62	4.87 [*]	78	4.13 [*]
15	1.27	31	0.62	47	2.60 [*]	63	2.49 [*]	79	1.80 [*]
16	1.76 [*]	32	2.35 [*]	48	1.30 [*]	64	3.21 [*]	80	1.27

หมายเหตุ 1. * หมายถึง ข้อที่คัดเลือกไว้ใช้ในการสอบครั้งที่ 2 จำนวน 60 ข้อ ด้านละ 15 ข้อ
 2. ข้อสอบด้านการให้ปัน ข้อ 1-20, ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ข้อ 21-40,
 ด้านความมีน้ำใจ ข้อ 41-60, และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น ข้อ 61-80

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ จำนวน 60 ข้อ ที่ใช้ทดสอบครั้งที่ 2

ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t
1	3.38 [*]	13	4.04 [*]	25	2.97 [*]	37	2.78 [*]	49	2.65 [*]
2	3.43 [*]	14	2.44 [*]	26	2.75 [*]	38	0.63	50	2.39 [*]
3	2.30	15	1.81	27	2.42 [*]	39	2.05 [*]	51	2.24 [*]
4	5.58 [*]	16	3.26 [*]	28	2.50 [*]	40	1.71	52	2.23 [*]
5	4.27 [*]	17	1.57	29	3.71 [*]	41	4.24 [*]	53	4.99 [*]
6	2.40	18	1.50	30	1.35	42	5.29 [*]	54	3.38 [*]
7	1.85	19	3.74 [*]	31	1.10	43	3.78 [*]	55	1.62
8	1.33	20	2.08	32	1.65	44	2.34 [*]	56	-0.50
9	4.97 [*]	21	2.43 [*]	33	1.86 [*]	45	3.34 [*]	57	3.76 [*]
10	2.67 [*]	22	2.76 [*]	34	0.87	46	0.22	58	3.55 [*]
11	3.72 [*]	23	1.39	35	2.90 [*]	47	3.27 [*]	59	1.71 [*]
12	2.44 [*]	24	2.35 [*]	36	3.91 [*]	48	1.10	60	0.48

หมายเหตุ 1. * หมายถึง ข้อที่คัดเลือกไว้เป็นแบบทดสอบฉบับจริง จำนวน 40 ข้อ ด้านละ 10 ข้อ

2. ข้อสอบด้านการให้ป็น ข้อ 1-15, ด้านการเห็นแก่ส่วนรวม ข้อ 16-30,
ด้านความมีน้ำใจ ข้อ 31-45, และด้านการไม่เอาเปรียบผู้อื่น ข้อ 41-60

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็น
คำตอบและเหตุผลให้ และแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและให้แสดงเหตุผลแบบปลายเปิด
ในการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อ	t ₁	t ₂	ข้อ	t ₁	t ₂	ข้อ	t ₁	t ₂	ข้อ	t ₁	t ₂
1	5.13	3.24	11	7.17	7.02	21	9.75	9.88	31	6.73	12.50
2	11.27	9.64	12	7.94	7.87	22	13.46	10.63	32	2.65	10.15
3	4.46	5.56	13	7.26	8.58	23	7.98	6.44	33	9.65	10.07
4	7.30	4.89	14	14.91	12.78	24	6.99	6.30	34	3.10	8.99
5	8.37	9.83	15	4.94	5.46	25	6.35	8.80	35	7.97	9.56
6	12.27	11.63	16	9.59	9.19	26	11.88	9.96	36	9.10	7.26
7	5.10	4.93	17	9.32	9.75	27	10.78	9.70	37	10.74	9.66
8	6.41	6.33	18	7.42	9.58	28	8.91	10.82	38	12.86	9.90
9	6.73	8.11	19	4.90	9.39	29	9.03	10.54	39	2.69	6.77
10	10.47	8.19	20	11.31	8.46	30	12.15	11.36	40	4.82	8.24

แบบทดสอบฉบับที่ 1

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบโดยวงกลมล้อมรอบตัวเลข 1 2 3 4 หรือ 5 ที่ท่านมีความเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรเลือกปฏิบัติ ตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน

1. แดงเป็นเพื่อนร่วมชั้นกับนิต นิตเรียนคณิตศาสตร์ได้ไม่ดีเหมือนแดงและเพื่อนคนอื่น เพราะคิดช้าตามที่ครูสอนไม่ทัน นิตขอให้แดงช่วยอธิบายเรื่องที่ครูให้ทำการบ้านส่ง ในขณะที่แดงเองก็ต้องทำการบ้านให้เสร็จเช่นกัน ถ้าท่านเป็นแดงท่านจะทำอย่างไร
 1. ช่วยอธิบายให้นิตเข้าใจเพื่อให้นิตเรียนทันเพื่อน
 2. รีบทำการบ้านของตนให้เสร็จไม่สนใจอธิบายให้นิต
 3. ช่วยอธิบายให้นิตเข้าใจเพื่อให้ตนเป็นที่รักของเพื่อน
 4. ช่วยอธิบายให้นิตเข้าใจเพื่อความพอใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
 5. ช่วยอธิบายให้นิตเข้าใจเพื่อให้เป็นผลดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์
2. ในวันรณรงค์รักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ครูได้เชิญชวนให้นักเรียนมาช่วยกันทำความสะอาดในวันหยุด มานีมีนัดกับครอบครัวที่จะไปเที่ยวตากอากาศในวันนั้น ถ้าท่านเป็นมานีท่านจะทำอย่างไร
 1. ไปช่วยทำความสะอาดเพื่อโรงเรียนสะอาดน่าอยู่
 2. ไปช่วยทำความสะอาดเพราะทุกคนต้องร่วมมือกัน
 3. ไปช่วยทำความสะอาดเพื่อแบ่งเบาภาระของเพื่อน
 4. ไปเที่ยวตากอากาศกับครอบครัวด้วยความสนุกสนาน
 5. ไปโรงเรียนช่วยทำความสะอาดเพื่อจะได้ไม่ถูกเพื่อนต่อว่า

3. รณชัยและวาริเรียนห้องเดียวกัน เมื่อประกาศผลสอบเข้ามหาวิทยาลัย ปรากฏว่ารณชัยสอบไม่ผ่าน ในขณะที่วาริสอบได้ ทำให้รณชัยเสียใจมาก ถ้าท่านเป็นวาริท่านจะทำอย่างไร
1. ปลอบใจและแนะนำให้เรียนที่อื่น เพื่อให้เพื่อนคลายความเสียใจ
 2. ดีใจที่สอบได้โดยไม่สนใจรณชัยเพื่อจะได้ไปฉลองความสมหวัง
 3. ปลอบใจและแนะนำให้เรียนที่อื่นเพื่อเพื่อนจะได้เห็นความดีของตน
 4. ปลอบใจและแนะนำให้เรียนที่อื่นเพราะเมื่อเรียนจบก็มีศักดิ์ศรีเท่ากัน
 5. ปลอบใจและแนะนำให้เรียนที่อื่นเพราะการศึกษาไม่ใช่มีคุณค่าที่ตัวสถาบัน
4. การจัดงานปีใหม่ ที่ปังอรและกลุ่มเพื่อนตกลงกันว่าจะมาช่วยกันเตรียมสถานที่จัดงานให้เสร็จก่อนเที่ยงวัน เพื่อที่จะได้เริ่มงานตอนบ่ายโมง โดยจะมาจัดเตรียมสถานที่ตั้งแต่ 09.00 น. ถ้าท่านเป็นปังอรท่านจะทำอย่างไร
1. มาให้ถึงก่อน 09.00 น.รอช่วยจัดสถานที่เพื่อกลุ่ม
 2. มาให้ถึงก่อน 09.00 น.รอช่วยจัดสถานที่เพื่อให้คนอื่นชม
 3. มาร่วมงานหลัง 09.00 น. เพื่อจะได้ไม่ต้องจัดสถานที่มากนัก
 4. มาให้ถึงก่อน 09.00 น.รอช่วยจัดสถานที่เพื่อให้งานเสร็จทันเวลา
 5. มาให้ถึงก่อน 09.00 น.รอช่วยจัดสถานที่เพราะเป็นสิ่งที่ต้องร่วมมือกัน
5. ตอนพักกลางวันพรหมักจะเห็นตาหลบหน้าเพื่อนไปนั่งอยู่คนเดียวโดยไม่ได้รับประทานอาหาร เมื่อพยายามสอบถามตาจึงทราบว่า ตาไม่มีเงินซื้ออาหารเพราะทางบ้านฐานะยากจนมาก ขณะที่พรเองก็มีแค่พอซื้ออาหารรับประทานคนเดียวเท่านั้น ถ้าท่านเป็นพรท่านจะทำอย่างไร
1. ซื้ออาหารมาแบ่งให้ตารับประทานเพื่อสุขภาพของเพื่อน
 2. ไม่สนใจถือว่าไม่ใช่เรื่องของตนปล่อยให้ตาต้องแก้ปัญหาเอง
 3. ซื้ออาหารมาแบ่งให้ตารับประทานเพื่อตาจะได้ตอบแทนตนในโอกาสหน้า
 4. ซื้ออาหารมาแบ่งให้ตารับประทานด้วยกันความสุขของทุกคนในโรงเรียน
 5. ซื้ออาหารมาแบ่งให้ตารับประทานด้วย เพราะทุกคนควรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

6. สนองไปเยี่ยมบ้านลุงซึ่งอยู่ริมคลอง เมื่อไปถึงลุงของเขาและคนอื่น ๆ กำลังช่วยกันขุดลอกคลองเพื่อให้น้ำระบายได้สะดวก ซึ่งขณะนั้นสนองกำลังเหนื่อยจากการเดินทาง ถ้าท่านเป็นสนองท่านจะทำอย่างไร

1. ช่วยทำงานให้เสร็จโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย
2. ตรงเข้าไปช่วยเหลือน้ำเพื่อให้ลุงได้ทำงานน้อยลง
3. ช่วยเหลือน้ำเพื่อให้คนอื่นเห็นความเสียสละของตน
4. ไปรอกลุงอยู่ที่บ้านให้น้ำเหนื่อยจากการเดินทาง
5. เข้าไปช่วยคนอื่นทำงานเพื่อให้สามารถระบายน้ำได้ดี

7. บำรุงเป็นนักกีฬาบาสเก็ตบอลโรงเรียน เมื่อแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนได้บอกให้เพื่อน ๆ ไปเชียร์ทีมของตนด้วย ถ้าท่านเป็นเพื่อนคนหนึ่งของบำรุงท่านจะทำอย่างไร

1. ไม่ไปดูการแข่งขันเพื่อจะได้มีเวลาทำงานส่วนตัว
2. ไปดูการแข่งขันและช่วยเชียร์เพราะตนชอบกีฬาอยู่แล้ว
3. ไปร่วมเชียร์ในวันแข่งขันเพื่อชื่อเสียงของทางโรงเรียน
4. ชวนเพื่อนไปช่วยเชียร์มาก ๆ เพื่อบำรุงจะได้มีกำลังใจเล่นให้ดี
5. ไปช่วยเชียร์ทีมโรงเรียนของตนเพราะเป็นการช่วยส่งเสริมการกีฬา

8. เมธีเป็นหัวหน้าห้อง ได้รับมอบหมายจากครูให้ชวนเพื่อน 2 คน ไปซื้อของชำเพื่อเตรียมไว้แจกในงานจัดนิทรรศการของโรงเรียน ปรากฏว่าทางร้านได้จัดของใส่ถุงขนาดเดียวกันให้

10 ถุง ซึ่งทั้งสามคนต้องช่วยกันหิ้วกลับไปโรงเรียน ถ้าท่านเป็นเมธีท่านจะทำอย่างไร

1. ตนหิ้ว 4 ถุงให้เพื่อนหิ้วคนละ 3 ถุงเพราะตนเป็นหัวหน้า
2. ตนหิ้ว 2 ถุงให้เพื่อนหิ้วคนละ 4 ถุงเพื่อตนจะได้ไม่หนักมาก
3. ตนหิ้ว 4 ถุงให้เพื่อนหิ้วคนละ 3 ถุงเพราะเพื่อนจะได้ไม่หนักมาก
4. ตนหิ้ว 4 ถุงให้เพื่อนหิ้วคนละ 3 ถุงเพราะไม่ควรเอาเปรียบคนอื่น
5. ตนหิ้ว 4 ถุงให้เพื่อนหิ้วคนละ 3 ถุงเพื่อให้ตนได้รับการยกย่องจากคนอื่น

9. ในฤดูหนาวคนยากจนต้องทนกับสภาพความหนาวเหน็บเพราะไม่มีผ้าห่มกันหนาว ถ้าท่านมีเงินพอใช้จ่ายประจำวันเท่านั้น เมื่อมีเจ้าหน้าที่มาขอบริจาคเงินซื้อผ้าห่มไปแจกให้คนที่เดือดร้อน ท่านจะอย่างไร

1. ร่วมบริจาคเพื่อให้เพื่อนเห็นว่าตนเป็นคนดี
2. ร่วมบริจาคเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันด้วยความสุข
3. ร่วมบริจาคเพื่อให้เห็นว่าตระกูลเราเป็นคนใจบุญ
4. ไม่สนใจบริจาคเพราะเป็นการแก้ปัญหาก็ไม่ถูกทาง
5. ร่วมบริจาคด้วยเพราะคนเราไม่อาจอยู่คนเดียวในโลก

10. ซอยบ้านนิสิตถนนจรุจะไม่สะดวกต่อการเดินเข้าออก ผู้ที่อาศัยในซอยจึงหาวิธีที่จะปรับปรุงพื้นผิวถนนในเช้าตรู่วันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุด ซึ่งปกตินิสิตจะนอนตื่นสายเพราะต้องการพักผ่อนให้เต็มที่ในวันหยุด ถ้าท่านเป็นนิสิตท่านจะอย่างไร

1. นอนพักผ่อนต่อจนถึงเวลาตื่นปกติ
2. ตื่นเข้าไปช่วยคนอื่น ๆ เพื่อความสะดวกของครอบครัวตน
3. รีบตื่นไปช่วยคนอื่น ๆ เพราะเป็นการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์
4. ตื่นเข้าไปช่วยคนอื่น ๆ เพื่อตนเองจะได้เข้าออกบ้านได้สะดวก
5. รีบตื่นให้ทันช่วยคนอื่น ๆ เพื่อทุกคนจะได้ไปมาสะดวกขึ้น

11. เมื่อถึงชั่วโมงฝึกพูดในวิชาภาษาไทย ระเบียบระหม่าทำให้พูดผิดพูดถูกสร้างความขบขันแก่เพื่อน เมื่อพูดจบจึงเกิดความอายไม่กล้าเข้าไปคุยกับเพื่อน ถ้าท่านเป็นเพื่อนร่วมห้องคนหนึ่งของรติท่านจะอย่างไร

1. พูดปลอบใจให้กำลังใจรติเพื่อให้รติเลิกวิตกกังวล
2. ไปพูดคุยกปลอบใจรติเพื่อแสดงว่าตนเป็นคนมีน้ำใจ
3. พูดล้อเลียนความผิดพลาดของรติเพื่อความสนุกสนาน
4. ไปพูดคุยกปลอบใจรติเพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับเพื่อนในชั้นเรียน
5. ไปพูดคุยกปลอบใจรติเราเถิดว่าความผิดพลาดเป็นเรื่องธรรมดา

12. เมื่อครูบอกให้นักเรียนนำสิ่งของเครื่องใช้เพื่อไปมอบให้ผู้ประสบภัยแล้ง มีเพื่อน ๆ วิทยาลัยส่วนหนึ่งนำสิ่งของเครื่องใช้มารวมกันเพื่อนำไปมอบให้ผู้ประสบภัยแล้ง วิทยาลัยทราบว่ามีญาติบางคนไปทำมาหากินในถิ่นที่ประสบภัยแล้งด้วย ถ้าท่านเป็นวิทยาลัยท่านจะทำอย่างไร

1. ไม่สนใจนำสิ่งของเครื่องใช้มาร่วมเพราะถือว่าไม่เกี่ยวข้องกับตน
2. นำสิ่งของเครื่องใช้มาร่วมกับเพื่อนเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าตนมีน้ำใจดีงาม
3. นำสิ่งของเครื่องใช้มาร่วมกับเพื่อนด้วยความยินดีที่มีส่วนช่วยเหลือคนอื่น
4. นำสิ่งของเครื่องใช้มาร่วมกับเพื่อนเพื่อให้ญาติของตนได้รับความช่วยเหลือ
5. นำสิ่งของเครื่องใช้มาร่วมกับเพื่อนเพื่อให้ผู้ประสบภัยคลายความเดือดร้อน

13. ชัยกำลังรีบเดินข้ามถนนเพื่อไปเยี่ยมญาติซึ่งป่วยอยู่โรงพยาบาลใกล้สี่แยกแห่งหนึ่ง พบรถยนต์ของนเรศเสียจอดอยู่กลางถนน นเรศขอให้ชัยช่วยเซ็นรถหลบให้พ้นทางของรถคันอื่น ๆ ซึ่งในจำนวนนั้นมีรถเพื่อนรักของชัยรวมอยู่ด้วย ถ้าท่านเป็นชัยท่านจะทำอย่างไร

1. รีบข้ามถนนไปให้พ้นถือว่าไม่ใช่ธุระของตนเอง
2. รีบไปช่วยนเรศเซ็นรถเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการจราจร
3. เข้าไปช่วยนเรศเซ็นรถเพราะหวังว่าตนจะได้รับผลตอบแทน
4. รีบเข้าไปช่วยนเรศเซ็นรถหลบเข้าข้างทางให้เรียบร้อยด้วยความยินดี
5. ไปช่วยนเรศเซ็นรถให้พ้นจากทางเพราะรถเพื่อนของตนจะได้ผ่านไปสะดวก

14. ในช่วงปิดภาคเรียนโรงเรียนของนิดาภิสมัศรอาสาสมัครไปร่วมปลูกต้นไม้ที่สวนสาธารณะในวันสำคัญวันหนึ่งร่วมกับทางอำเภอ ซึ่งนิดาภิกับเพื่อนวางแผนไว้ว่าจะไปเที่ยวน้ำตกกัน ถ้าท่านเป็นนิดาภิท่านจะทำอย่างไร

1. ไม่สนใจที่จะไปร่วมเพื่อจะได้ไปเที่ยวน้ำตกกับเพื่อน
2. สมัครไปร่วมด้วยเพื่อสร้างความร่วมมือให้พื้นที่ใกล้เคียง
3. สมัครไปร่วมด้วยเพื่อให้โรงเรียนปลูกต้นไม้ได้จำนวนมาก ๆ
4. สมัครไปร่วมด้วยเพื่อแสดงว่าตนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน
5. สมัครไปร่วมด้วยเพื่อเป็นการสร้างคุณประโยชน์ในวันหน้าให้กับบ้านเมือง

15. สนิทเป็นเพื่อนบ้านของนางเยาว์ ทุกวันมักจะได้อินพ่อนางเยาว์มากกลับบ้านและทะเลาะตบตีแม่ของนางเยาว์อยู่บ่อย ๆ ทำให้นางเยาว์เป็นคนเงิบหงอยไม่ค่อยพูดคุยกับเพื่อน ถ้าท่านเป็น สนิทท่านจะทำอย่างไร
1. พูดคุยให้กำลังใจนางเยาว์เพื่อลดปัญหาสังคม
 2. พูดคุยให้กำลังใจนางเยาว์ด้วยความเห็นอกเห็นใจ
 3. พูดคุยให้กำลังใจนางเยาว์เพื่อให้นางเยาว์สบายใจ
 4. นำไปปินทาให้เพื่อนคนอื่นรู้สภาพครอบครัวของนางเยาว์
 5. พูดคุยให้กำลังใจนางเยาว์เพื่อให้นางเยาว์เห็นว่าตนเป็นเพื่อนที่ดี
16. ในสัปดาห์รณรงค์รักษาความสะอาด ครูนำนักเรียนชั้นของวิชัยไปพัฒนาวัด โดยให้ทำงานเอง เพื่อนของวิชัยบางคนแอบหนีไปดูดนตรีในบริเวณข้างวัด ถ้าท่านเป็นวิชัยท่านจะทำอย่างไร
1. ช่วยเพื่อนไปช่วงหนึ่งแล้วกลับไปดูดนตรี
 2. ทำความสะอาดกับเพื่อนจนเสร็จเพราะกลัวครูลงโทษ
 3. ทำความสะอาดกับเพื่อนจนเสร็จเพราะเป็นสิ่งที่มีความหมาย
 4. ทำความสะอาดกับเพื่อนจนเสร็จเพื่อพัฒนาวัดให้สะอาดเรียบร้อย
 5. ทำความสะอาดกับเพื่อนจนเสร็จเพื่อไม่เป็นการแตกแยกจากกลุ่ม
17. ขณะที่พ่อของวิชัยขับรถไปถึงที่หน้าโรงเรียน พบแม่ค้าขายอาหารภายในโรงเรียนกำลังเข็นรถอาหาร ซึ่งบรรทุกอาหารจำนวนมาก เมื่อมองมาเห็นวิชัยจึงขอให้ช่วยเข็นรถอาหารเข้าไปในโรงเรียน ถ้าท่านเป็นวิชัยท่านจะทำอย่างไร
1. รีบเดินผ่านไปโดยไม่สนใจเพราะจะทำให้เสียเวลา
 2. ช่วยเข็นรถอาหารแม่ค้าด้วยความพอใจที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น
 3. ช่วยแม่ค้าเข็นรถอาหารเพื่อเมื่อตนไปซื้ออาหารจะได้ปริมาณมาก
 4. เข็นรถช่วยแม่ค้าจนถึงโรงเรียนเพื่อให้มีอาหารบริการนักเรียน
 5. เข็นรถช่วยแม่ค้าเพื่อเพื่อนจะได้มีอาหารรับประทานก่อนเข้าเรียน

18. ดรุณีเป็นนักกีฬาออลเลยบอลคนสำคัญของโรงเรียน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้น ม.6 แล้ว ต้องใช้เวลาเตรียมสอบเรียนต่อ และการจัดแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนจัดก่อนหน้าการสอบเพียง

1 สัปดาห์ ถ้าท่านเป็นดรุณีท่านจะทำอย่างไร

1. ถอนตัวจากการแข่งขันเพื่อจะได้เตรียมตัวให้พร้อมที่จะสอบ
2. ลงแข่งขันให้ทีมโรงเรียนเพราะเราเป็นนักกีฬาของโรงเรียน
3. ลงแข่งขันให้ทีมโรงเรียนเพื่อให้ทีมของตนมีโอกาสชนะเพิ่มขึ้น
4. ลงแข่งขันให้ทีมโรงเรียนเพื่อตนจะมีโอกาสได้รับเหรียญรางวัล
5. ลงแข่งขันให้ทีมโรงเรียนเพราะเป็นการสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน

19. น้อยและก้องพักอยู่หอพักเดียวกัน พอตกเย็นเพื่อน ๆ ในหอพักมักจะชวนกันไปเที่ยวดิสโก้เธค และจะแวะมาชวนก้องและน้อยไปเที่ยวด้วยบ่อย ๆ ถ้าท่านเป็นก้องท่านจะทำอย่างไร

1. ชวนน้อยออกไปเที่ยวกับเพื่อนเพื่อความสนุกสนานร่วมกัน
2. ชวนน้อยอ่านหนังสืออยู่หอพักเพื่อตนจะได้มีคนอยู่เป็นเพื่อน
3. ชวนน้อยอ่านหนังสืออยู่หอพักเพราะไม่ควรไปเที่ยวมั่วสุมเช่นนั้น
4. ชวนน้อยอ่านหนังสืออยู่หอพักเพื่อช่วยลดปัญหาการมั่วสุมของวัยรุ่น
5. ชวนน้อยอ่านหนังสืออยู่หอพักเพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนของเพื่อน

20. ในวันเสาร์วันหนึ่งพ่อแม่ของปราณีไปธุระต่างจังหวัด ปราณีจึงต้องอยู่บ้านกับพี่สาวและพี่ชาย ซึ่งมีงานบ้านที่ต้องช่วยกันทำคือ ตัดหญ้าที่สนามหน้าบ้าน กวาดถูบ้าน และรดน้ำต้นไม้ ถ้าท่านเป็นปราณีท่านจะทำอย่างไร

1. ไปเที่ยวเล่นสนุกปล่อยให้พี่ชายและพี่สาวทำให้เสร็จ
2. ช่วยทำงานทุกอย่างให้เสร็จเพื่อให้พี่รักและเอ็นดูตน
3. ช่วยทำงานทุกอย่างให้เสร็จเพื่อให้บ้านเรือนสะอาดน่าอยู่
4. ช่วยทำงานทุกอย่างให้เสร็จเมื่อพ่อแม่กลับมาจะได้สบายใจ
5. ช่วยทำงานทุกอย่างให้เสร็จเพราะเป็นงานที่ต้องช่วยกันทุกคน

21. มานิดอยู่บ้านกับพ่อแม่ที่ทำงานก่อสร้างซึ่งใกล้กับบ้านของวาริ เมื่อว่างเลยเวลาอาหารเป็นมามากแล้วพ่อแม่มานิดยังไม่กลับ มานิดต้องทนหิวรอพ่อแม่ซื้ออาหารมา ในขณะที่ครอบครัววาริมีอาหารแค่พอรับประทานกันเองเท่านั้น ถ้าท่านเป็นวาริท่านจะทำอย่างไร

1. รับประทานอาหารเสร็จแล้วไปทำธุระอย่างอื่นไม่สนใจมานิด
2. แบ่งอาหารไปให้มานิดรับประทานเพราะ เป็นการ เกื้อกูลกันและกัน
3. ให้มานิดมารับประทานอาหารกับครอบครัวตน เพื่อนจะได้ไม่ต้องทนหิว
4. แบ่งอาหารไปให้มานิดรับประทานด้วย เพื่อวันหน้าตนจะได้รับผลตอบแทน
5. นำอาหารส่วนของตนไปรับประทานกับมานิด เพื่อมิตรภาพที่ดีระหว่างเพื่อน

22. โรงพยาบาลมาขอรับบริจาคโลหิตในวันจันทร์ที่จะถึงนี้ ทางโรงเรียนของนิคประกาศเชิญชวนนักเรียนให้มาร่วมบริจาคโลหิต ถ้าท่านเป็นนิคท่านจะทำอย่างไร

1. ไม่ร่วมบริจาคโลหิตเพราะคิดว่าตนไม่มีโอกาสได้ใช้
2. ร่วมบริจาคโลหิตเพราะ เพื่อนชวนให้ไปบริจาคด้วยกัน
3. ร่วมบริจาคโลหิตเพื่อจะได้มีส่วนช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์
4. ร่วมบริจาคโลหิตเพื่อให้โรงพยาบาลมีเลือดสำรองช่วยคนป่วย
5. ร่วมบริจาคโลหิตเพราะหวังว่าจะได้สิทธิ์พิเศษเมื่อตนป่วยและ เข้ารักษาตัว

23. นกทดลองวิทยาศาสตร์ร่วมกับอรรถและกลุ่มเพื่อนอีก 2-3 คน โดยรับหน้าที่ผสมสารเคมี แต่ปรากฏว่านกผสมผิดส่วน ต้องให้นักผสมใหม่จึงจะทดลองต่อไปได้ จึงทำให้ช้ากว่ากลุ่มอื่น เพื่อนบางคนได้กล่าวตำหนิความบกพร่องของนก ถ้าท่านเป็นอรรถท่านจะทำอย่างไร

1. ช่วยแนะนำเพื่อให้นกทำได้ถูกต้อง
2. ตำหนิว่าเป็นความผิดของนกคนเดียว
3. ช่วยแนะนำนกเพื่องานส่วนของตนจะได้เสร็จ
4. ไม่ควรตำหนิเพราะทุกคนอาจจะผิดพลาดได้
5. ไม่ควรตำหนิเพราะ เป็นงานกลุ่มที่รับผิดชอบร่วมกัน

24. พ่อแม่ของเฟื่องพิศมีฐานะดี มีคนใช้ช่วยทำงานบ้านทุกอย่าง ทำให้เฟื่องพิศไม่เคยทำงานหนักมาก่อน เมื่อเดินทางไปเข้าค่ายพักแรม ทุกคนในกลุ่มต้องช่วยกันทำงานทุกอย่างให้เสร็จตามที่ครูกำหนด ถ้าท่านเป็นเฟื่องพิศท่านจะทำอย่างไร
1. ทำงานทุกอย่างกับเพื่อนจนเสร็จเพื่อความยุติธรรม
 2. ทำงานทุกอย่างกับเพื่อนจนเสร็จเพื่อให้เพื่อนยินดีคบหาตน
 3. ทำงานทุกอย่างกับเพื่อนจนเสร็จเพื่อให้ครูพอใจที่ทำงานสำเร็จ
 4. บอกว่าตนไม่เคยทำจึงขอตัวไม่ทำงานเพื่อจะได้ไม่กีดขวางเพื่อน
 5. ทำงานทุกอย่างกับเพื่อนจนเสร็จเพื่อให้งานเสร็จตามที่ครูกำหนด
25. เชิงชายมีบัตรเพื่อเข้าใช้สระว่ายน้ำของจังหวัด จึงว่ายน้ำได้ติดจนได้เป็นนักกีฬาว่ายน้ำของโรงเรียน นิดาอยากว่ายน้ำเป็นบ้างจึงขอใช้บัตรของเชิงชายเพื่อไปฝึกที่สระว่ายน้ำจังหวัด ในขณะที่บัตรของเชิงชายมีสิทธิ์ใช้เพียงวันละ 1 คน ถ้าท่านเป็นเชิงชายท่านจะทำอย่างไร
1. ให้บัตรนิตาไปฝึกบางวันเพื่อให้เพื่อนว่ายน้ำเป็น
 2. ให้บัตรนิตาไปฝึกจนเก่งเพื่อส่งเสริมการกีฬาว่ายน้ำ
 3. บอกนิตาหาสระว่ายน้ำอื่นเพราะตนต้องใช้บัตรไปฝึกซ้อมทุกวัน
 4. ให้บัตรนิตาไปฝึกเป็นครั้งคราวเพื่อตนจะได้ฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง
 5. ให้บัตรนิตาไปฝึกบางวันจนเก่งเพื่อโรงเรียนจะได้มีนักกีฬาว่ายน้ำเพิ่มขึ้น
26. ในการจัดแข่งขันตอบปัญหาคณิตศาสตร์ระหว่างโรงเรียน ฤทัยได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนไปร่วมแข่งขัน ซึ่งเขาจะต้องเตรียมตัวโดยเข้ารับการสอนพิเศษจากครูผู้ควบคุมในวันหยุดตลอด 1 เดือนก่อนแข่งขัน ถ้าท่านเป็นฤทัยท่านจะทำอย่างไร
1. ยินดีเป็นตัวแทนเพื่อตนจะได้เก่งคณิตศาสตร์
 2. ยินดีเป็นตัวแทนเพราะเป็นการทำสิ่งที่ดีมีคุณค่า
 3. ไม่รับเป็นตัวแทนเพื่อจะได้มีเวลาว่างในวันหยุด
 4. ยินดีเป็นตัวแทนตามความต้องการของเพื่อนนักเรียน
 5. ยินดีเป็นตัวแทนเพราะหวังจะสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน

27. ขณะที่พลและพร กำลังเดินเข้าไปบริเวณโรงเรียน เมื่อใกล้จะถึงเวลาเรียนแล้วได้มีสุนัขที่บ้านข้างโรงเรียนจะวิ่งไล่กัดพร ทำให้พรตกใจตะโกนขอให้พลช่วย ถ้าท่านเป็นพลท่านจะทำอย่างไร

1. ไม่สนใจและรีบหนีไปเพราะกลัวสุนัขกัด
2. ช่วยไล่สุนัขเพื่อเพื่อนจะได้ไม่เป็นอันตราย
3. ช่วยไล่สุนัขอยู่ห่าง ๆ เพื่อไม่ให้ตนเป็นอันตราย
4. ช่วยไล่สุนัขและบอกเจ้าของให้ทราบเพราะควรช่วยกันเพื่อความสงบสุข
5. ช่วยไล่สุนัขและบอกเจ้าของให้ดูแลไม่ให้สุนัขมาไล่กัดนักเรียนและคนอื่น ๆ

28. เพื่อนร่วมชั้นของอุดร นัดหมายกันไปทำพานดอกไม้ธูปเทียนในตอนเย็นหลังเลิกเรียนก่อนวันไหว้ครู ซึ่งถ้าใครจำเป็นจริง ๆ ก็ให้กลับบ้านได้โดยไม่ต้องไปช่วยทำ อุดรคิดว่ามีการบ้านหลายวิชาที่ต้องรีบกลับไปทำให้เสร็จ ถ้าท่านเป็นอุดรท่านจะทำอย่างไร

1. บอกว่าจำเป็นต้องรีบกลับบ้านเพราะมีการบ้านมาก
2. ไปช่วยเพื่อนทำงานเสร็จจึงกลับบ้านเพื่อความสามัคคี
3. ไปช่วยเพื่อนทำงานเสร็จจึงกลับบ้านเพื่อตนจะได้ไม่ถูกตำหนิ
4. ไปช่วยเพื่อนทำงานเสร็จจึงกลับบ้านเพื่อให้พร้อมที่จะทำพิธีไหว้ครู
5. ไปช่วยเพื่อนทำงานเสร็จจึงกลับบ้านเพื่อเพื่อนจะได้กลับบ้านเร็วขึ้น

29. ขณะที่ทนายกำลังเตรียมกระดาษจะกลับบ้านพร้อมกับพ่อที่ขับรถมารับ นิต์คนซึ่งเป็นหัวหน้าห้องได้ขอให้ช่วยหอบสมุดแบบฝึกหัดของทุกคนในชั้นเรียนไปส่งที่โต๊ะอาจารย์ในอีกอาคารหนึ่ง ซึ่งขณะนั้นพ่อของทนายมาคอยรับอยู่แล้ว ถ้าท่านเป็นทนายท่านจะทำอย่างไร

1. ให้นิต์คนไปส่งสมุดคนเดียวเพื่อพ่อจะได้ไม่รอนาน
2. ช่วยนิต์คนไปส่งสมุดแบบฝึกหัดเพื่อผลประโยชน์ของทุกคน
3. ช่วยนิต์คนไปส่งสมุดแบบฝึกหัดเพื่อแบ่งเบาภาระของเพื่อน
4. ช่วยนิต์คนไปส่งสมุดแบบฝึกหัดเพื่อให้เพื่อนเห็นความดีของตน
5. รีบนำสมุดแบบฝึกหัดไปส่งช่วยนิต์คนเพราะ เป็นการทำในสิ่งที่ถูกต้อง

30. โรงเรียนได้แบ่งบริเวณโรงเรียนออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้นักเรียนแต่ละห้องรับผิดชอบดูแลรักษาความสะอาดทุกเช้า ด้อยอยู่บ้านไกลมักจะมาเกือบไม่ทัน เข้าเรียนทุกวัน จึงคิดว่าจะมาทำหน้าที่ไม่ทัน ถ้าท่านเป็นด้อยท่านจะทำอย่างไร
1. รีบมาให้ทันทำความสะอาดเพื่อฝึกตนเองให้ตื่นเช้า
 2. ขอให้เพื่อนทำแทนตนเพื่อจะได้ไม่ต้องรีบมาแต่เช้า
 3. รีบมาให้ทันทำความสะอาดเพื่อให้บริเวณโรงเรียนสะอาด
 4. มาแต่เช้าเพื่อทำความสะอาดด้วยตัวเองจะได้ไม่เอาเปรียบเพื่อน
 5. มาแต่เช้าเพื่อทำความสะอาดเพราะเป็นส่วนที่ทุกคนต้องรับผิดชอบ
31. ตีมเป็นเพื่อนนักเรียนกับด้อย ตีมได้รับอุบัติเหตุต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลตอนใกล้สอบปลายภาค ถึงแม้เพื่อนจะทราบข่าวแต่ก็ไม่ค่อยจะมีเวลาไปเยี่ยมเนื่องจากต้องดูหนังสือเพื่อเตรียมสอบ ถ้าท่านเป็นด้อยท่านจะทำอย่างไร
1. ดูหนังสือเตรียมสอบเพื่อทำคะแนนให้ดีที่สุดโดยไม่ไปเยี่ยมตีม
 2. ไปเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือเพื่อเพื่อนจะได้สอบพร้อมคนอื่น
 3. ไปเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือเพราะเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม
 4. ไปเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าตนห่วงใยเพื่อน
 5. ไปเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ทุกคนได้สอบอย่างพร้อมเพรียงกัน
32. ในการเตรียมงานกีฬาของโรงเรียน ชั้นเรียนของอรุณสังกัดอยู่สีแดง ซึ่งอาจารย์ประจำสปีให้นักเรียนในสีไปช่วยจัดสถานที่บริเวณกองเชียร์ในคาบสุดท้ายก่อนวันแข่งขัน ซึ่งมีฝนตกอยู่เล็กน้อย ถ้าท่านเป็นอรุณท่านจะทำอย่างไร
1. ร่วมจัดสถานที่จนเสร็จเพื่อให้พร้อมสำหรับเชียร์กีฬา
 2. ร่วมจัดสถานที่จนเสร็จเพื่อแสดงความร่วมมือร่วมใจ
 3. อยู่ในอาคารไม่ไปตามฝนจัดสถานที่เพื่อจะได้ไม่เจ็บป่วย
 4. ร่วมจัดสถานที่จนเสร็จเพื่อให้เพื่อนเห็นว่าตนไม่เห็นแก่ตัว
 5. ร่วมจัดสถานที่จนเสร็จเพราะทุกคนในกลุ่มควรช่วยกันงานจะได้เสร็จเร็วขึ้น

33. ขณะที่กำลังเรียนภาษาไทยอยู่ ปากกาที่ฉันใช้เขียนเรียงความอยู่นึกหมดจึงขอยืมปากกา

จากจจี ซึ่งมีอยู่เพียงด้ามเดียว และจำเป็นต้องใช้เขียนเช่นเดียวกัน ถ้าท่านเป็นจจีท่านจะ
ทำอย่างไร

1. ผลัดเปลี่ยนกันเขียนกับคนที่เพื่อให้เพื่อนทำงานเสร็จให้ทัน [!]
2. รีบเขียนเรียงความของตนให้เสร็จก่อนจึงให้ยืมเขียนต่อ 1
3. ให้คนที่ผลัดเปลี่ยนกันเขียนกับตน เพื่อให้ทุกคนส่งงานครูทันเวลา 2
4. ไม่ให้ยืมปากกาเพราะกลัวว่าที่ไม่รู้จักเตรียมตัวให้พร้อมเอง 0
5. ผลัดเปลี่ยนกันเขียนในขณะที่อีกคนกำลังคิดเพราะควรช่วยกันให้งานเสร็จ

34. เพื่อให้การดูแลความประพฤติของนักเรียนเป็นไปอย่างทั่วถึง ครูจึงเลือกนักเรียนให้คอยดูแล
และรายงานพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนให้ทราบ สวิชมีเพื่อนมากและเป็นที่รักของ
ทุกคน ถ้าท่านเป็นสวิชเมื่อถูกครูเลือกท่านจะทำอย่างไร

1. รับทำหน้าที่เพื่อช่วยทำให้นักเรียนประพฤติดี
2. ยินดีทำหน้าที่เพื่อให้ตนเป็นที่ยำเกรงของเพื่อน
3. รับทำหน้าที่เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้เพื่อนเป็นคนดี
4. ยินดีทำหน้าที่เพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยภายในโรงเรียน
5. ไม่รับหน้าที่เพราะเป็นเรื่องที่ครูฝ่ายปกครองต้องดูแลเอง

35. มนัสกับประยูรเรียนห้องเดียวกัน ในวันที่ประยูรลาไปทำธุระกับพ่อ ครูผู้สอนได้กำหนดหัวข้อ
ให้นักเรียนไปทำงานส่งในวันรุ่งขึ้นเพื่อเก็บคะแนน ครูจึงบอกให้เพื่อนในห้องไปบอกประยูร
ให้ทราบด้วย แต่ประยูรอยู่บ้านไกลจากบ้านเพื่อน ๆ มาก ถ้าท่านเป็นมนัสท่านจะทำอย่างไร

1. รีบทำงานของตนให้เสร็จเพราะไม่มีเวลาไปบอกประยูร
2. ไปบอกงานที่ครูสั่งให้ประยูรทราบเพื่อเพื่อนจะได้ทำงานส่งได้ทัน
3. ไปบอกงานที่ครูสั่งให้ประยูรทราบเพราะเป็นสิ่งที่ควรให้เพื่อนได้รับรู้
4. ไปบอกงานที่ครูสั่งให้ประยูรทราบเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้คะแนนเหมือนกัน
5. ไปบอกงานที่ครูสั่งให้ประยูรทราบเพราะตนเองอาจได้รับสิ่งตอบแทนจากประยูร

36. บุญมีเป็นหัวหน้าเวรทำความสะอาดในตอนเช้าวันจันทร์ ร่วมกับเพื่อนอีก 5 คน เขาจึงมอบงานให้เพื่อนทุกคนรับผิดชอบ โดยเขาคอยดูแลทั่วไป ถ้าท่านเป็นบุญมีท่านจะทำอย่างไร

1. ช่วยเหลือเพื่อนทำงานจนเสร็จเพื่อให้เพื่อนยอมรับตน
2. ช่วยเหลือเพื่อนทำงานจนเสร็จเพื่อเพื่อนจะได้เสร็จเร็วขึ้น
3. ยินควบคุมให้เพื่อนทำงานให้เสร็จโดยตนเองไม่ต้องทำอะไร
4. ช่วยเหลือเพื่อนทำงานจนเสร็จเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคน
5. ช่วยเหลือเพื่อนทำงานจนเสร็จเพื่อให้ห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย

37. ขณะที่กำลังเดินข้ามสะพานลอยไปโรงเรียน พบคนแก่ตาบอดกำลังยืนกระป๋องขอทานอยู่ โดยมีคนรีบเดินผ่านไปอย่างไม่สนใจ ในขณะที่เก้เองก็มีเงินแค่พอซื้ออาหารและค่าโดยสารรถกลับบ้านเท่านั้น ถ้าท่านเป็นเก้ท่านจะทำอย่างไร

1. รีบเดินผ่านไปโดยไม่สนใจ
2. ให้เงินแก่คนตาบอดด้วยความเมตตา
3. ให้เงินเพื่อให้เขาได้ซื้ออาหารรับประทาน
4. ให้เงินแก่คนตาบอดนั้นเพื่อช่วยเหลือผู้พิการยากไร้
5. ให้เงินแก่คนตาบอดเพราะกลัวตนจะได้รับทุกข์เหมือนเขา

38. ชาวบ้านในหมู่บ้านของสมชายได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าขึ้น เพื่อช่วยการครองชีพของทุกคน จึงขอให้ผู้ขายในหมู่บ้านมาช่วยกันก่อสร้างร้านสหกรณ์ในวันเสาร์ ซึ่งตรงกับวันที่สมชายมีนัดเลี้ยงสังสรรค์กับเพื่อนในตัวอำเภอ ถ้าท่านเป็นสมชายท่านจะทำอย่างไร

1. ช่วยก่อสร้างเพื่อตนเองจะได้ใช้บริการ
2. ไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์โดยไม่สนใจช่วยก่อสร้าง
3. ช่วยก่อสร้างเพื่อจะได้เปิดให้บริการแก่ชาวบ้านโดยเร็ว
4. ช่วยก่อสร้างเพื่อให้ครอบครัวและญาติพี่น้องได้ใช้บริการ
5. ช่วยก่อสร้างเพราะเป็นสิ่งที่มีความควรทำมากกว่าไปงานเลี้ยง

39. นุ่นและน้ำพร้อมด้วยเพื่อนร่วมชั้นอีก 5 คน ชวนกันไปดูประกาศผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ปรากฏว่ามีเพียงน้ำคนเดียวที่สอบไม่ผ่าน น้ำจึงเสียใจมากกลืนน้ำตาไว้ไม่อยู่จนต้องร้องไห้ ออกมา และพยายามจะหลบไปจากกลุ่มเพื่อน ถ้าท่านเป็นนุ่นท่านจะทำอย่างไร
1. แสดงความยินดีกับเพื่อนที่สอบผ่านโดยไม่สนใจน้ำ
 2. พูดปลอบโยนชี้ให้น้ำเห็นทางเรียนต่อที่อื่น เพราะทุกคนควรมีอนาคตที่ดี
 3. พูดปลอบโยนชี้ให้น้ำเห็นทางเรียนต่อที่อื่น เพื่อให้เพื่อนมีกำลังใจไม่ท้อถอย
 4. พูดปลอบโยนชี้ให้น้ำเห็นทางเรียนต่อที่อื่น เพราะ เป็นการแสดงออกที่เหมาะสม
 5. พูดปลอบโยนชี้ให้น้ำเห็นทางเรียนต่อที่อื่น เพื่อให้ตนได้รับความชอบใจจากเพื่อน
40. บุญชูมีรายได้น้อย เมื่อชาวบ้านที่อยู่ในซอยเดียวกันตกลงออกเงินคนละ 100 บาท สำหรับปรับปรุงถนนในซอย เพื่อให้เดินทางไปได้สะดวก ถ้าท่านเป็นบุญชูท่านจะทำอย่างไร
1. ออกเงินด้วยอย่างน้อย 100 บาทเพื่อความถูกต้อง
 2. ออกเงินด้วยอย่างน้อย 100 บาทเพื่อให้ใช้ถนนได้สะดวกดีขึ้น
 3. ออกเงินด้วยอย่างน้อย 100 บาทเพื่อช่วยลดภาระของเพื่อนบ้าน
 4. บอกว่าตนรายได้น้อยจึงออกเพียง 50 บาทเพื่อตนเองไม่เดือดร้อน
 5. ออกเงินด้วยอย่างน้อย 100 บาทเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าตนให้ความร่วมมือ
-

แบบทดสอบฉบับที่ 2

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบโดยวงกลมล้อมรอบตัวเลือก ก หรือ ข ที่ท่านมีความเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรเลือกปฏิบัติ ตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน และเขียนเหตุผลที่เลือกปฏิบัติ เช่นนั้นด้วย

1. แดงเป็นเพื่อนร่วมชั้นกับนิต นิตเรียนคณิตศาสตร์ได้ไม่ดีเหมือนแดงและเพื่อนคนอื่น เพราะคิดช้าตามที่ครูสอนไม่ทัน นิตขอให้แดงช่วยอธิบายเรื่องที่ครูให้ทำการบ้านส่ง ในขณะที่แดงเองก็ต้องทำการบ้านให้เสร็จเช่นกัน ถ้าท่านเป็นแดงท่านจะทำอย่างไร
 - ก. ช่วยอธิบายให้นิตเข้าใจ เพราะ.....
 - ข. ไม่สนใจอธิบายให้ฟัง เพราะ.....
2. ในวันรณรงค์รักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ครูได้เชิญชวนให้นักเรียนมาช่วยกันทำความสะอาดในวันหยุด มานี้มีนัดกับครอบครัวที่จะไปเที่ยวตากอากาศในวันนั้น ถ้าท่านเป็นมานิท่านจะทำอย่างไร
 - ก. ไปช่วยทำความสะอาด เพราะ.....
 - ข. ไปเที่ยวตากอากาศกับครอบครัว เพราะ.....
3. รัชชัยและวาริเรียนห้องเดียวกัน เมื่อประกาศผลสอบเข้ามหาวิทยาลัย ปรากฏว่ารัชชัยสอบไม่ผ่านในขณะที่วาริสอบได้ ทำให้รัชชัยเสียใจมาก ถ้าท่านเป็นวาริท่านจะทำอย่างไร
 - ก. ปลอบใจและแนะนำให้เรียนที่อื่น เพราะ.....
 - ข. ดีใจที่สอบได้โดยไม่สนใจรัชชัย เพราะ.....
4. การจัดงานปีใหม่ ที่บึงอรและกลุ่มเพื่อนตกลงกันว่าจะมาช่วยกันเตรียมสถานที่จัดงานให้เสร็จก่อนเที่ยงวัน เพื่อที่จะได้เริ่มงานตอนบ่ายโมง โดยจะมาจัดเตรียมสถานที่ตั้งแต่ 09.00 น. ถ้าท่านเป็นบึงอรท่านจะทำอย่างไร
 - ก. มาให้ถึงก่อน 09.00 น. รอช่วยจัดสถานที่ เพราะ.....
 - ข. มาร่วมงานหลัง 09.00 น. เพราะ.....

5. ตอนพักกลางวันพรหมักจะเห็นตาหลบหน้าเพื่อนไปนั่งอยู่คนเดียวโดยไม่ได้รับประทานอาหาร เมื่อพยายามสอบถามตาจึงทราบว่า ตาไม่มีเงินซื้ออาหารเพราะทางบ้านฐานะยากจนมาก ขณะที่พรหมเองก็มีแค่พอซื้ออาหารรับประทานคนเดียวเท่านั้น ถ้าท่านเป็นพรหมท่านจะทำอย่างไร
- ก. ซื้ออาหารมาแบ่งให้ได้รับประทาน เพราะ.....
- ข. ไม่สนใจปล่อยให้ตาต้องแก้ปัญหาเอง เพราะ.....
6. สนองไปเยี่ยมบ้านลุงซึ่งอยู่ริมคลอง เมื่อไปถึงลุงของเขาและคนอื่น ๆ กำลังช่วยกันขุดลอกคลองเพื่อให้น้ำระบายได้สะดวก ซึ่งขณะนั้นสนองกำลังเหนื่อยจากการเดินทาง ถ้าท่านเป็นสนองท่านจะทำอย่างไร
- ก. ช่วยทำงานให้เสร็จ เพราะ.....
- ข. ไปรอคุณลุงอยู่ที่บ้าน เพราะ.....
7. บำรุงเป็นนักกีฬาบาสเก็ตบอลโรงเรียน เมื่อแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนได้บอกให้เพื่อน ๆ ไปเชียร์ทีมของตนด้วย ถ้าท่านเป็นเพื่อนคนหนึ่งของบำรุงท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่ไปดูการแข่งขัน เพราะ.....
- ข. ไปร่วมเชียร์ในวันแข่งขัน เพราะ.....
8. เมธีเป็นหัวหน้าห้อง ได้รับมอบหมายจากครูให้ชวนเพื่อน 2 คน ไปซื้อของขำขันเพื่อเตรียมไว้แจกในงานจัดนิทรรศการของโรงเรียน ปรากฏว่าทางร้านได้จัดของใส่ถุงขนาดเดียวกันให้ 10 ถุง ซึ่งทั้งสามคนต้องช่วยกันหิ้วกลับไปโรงเรียน ถ้าท่านเป็นเมธีท่านจะทำอย่างไร
- ก. ดนหิ้ว 4 ถุงให้เพื่อนหิ้วคนละ 3 ถุง เพราะ.....
- ข. ดนหิ้ว 2 ถุงให้เพื่อนหิ้วคนละ 4 ถุง เพราะ.....
9. ในฤดูหนาวคนยากจนต้องทนกับสภาพความหนาวเหน็บเพราะไม่มีผ้าห่มกันหนาว ถ้าท่านมีเงินพอใช้จ่ายประจำวันเท่านั้น เมื่อมีเจ้าหน้าที่มาขอบริจาคเงินซื้อผ้าห่มไปแจกให้คนที่เดือดร้อน ท่านจะทำอย่างไร
- ก. ร่วมบริจาค เพราะ.....
- ข. ไม่สนใจบริจาค เพราะ.....

10. ซอยบ้านนิศถนนจรุธระไม่สะดวกต่อการเดินเข้าออก ผู้ที่อาศัยในซอยจึงหาวิธีที่จะปรับพื้นผิว
= ถนนในเข้าตัววันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุด ซึ่งปกตินิศจะนอนตื่นสายเพราะต้องการพักผ่อนให้
เต็มที่ในวันหยุด ถ้าท่านเป็นนิศท่านจะทำอย่างไร
- ก. นอนพักผ่อนต่อจนถึงเวลาตื่นปกติ เพราะ.....
- ข. ตื่นเข้าไปช่วยคนอื่น ๆ เพราะ.....
11. เมื่อถึงชั่วโมงฝึกพูดในวิชาภาษาไทย ะติประหม่าทำให้พูดผิดพูดถูกสร้างความขบขันแก่เพื่อน
เมื่อพูดจบจึงเกิดความอายไม่กล้าเข้าไปคุยกับเพื่อน ถ้าท่านเป็นเพื่อนร่วมห้องคนหนึ่งของ
รติท่านจะอย่างไร
- ก. ไปพูดคุยกดลอบใจรติ เพราะ.....
- ข. พูดล้อเลียนความผิดพลาดของรติ เพราะ.....
12. เมื่อครูบอกให้นักเรียนนำสิ่งของเครื่องใช้เพื่อไปมอบให้ผู้ประสบภัยแล้ง มีเพื่อน ๆ วิทยุส่วน
หนึ่งนำสิ่งของเครื่องใช้มารวมกันเพื่อนำไปมอบให้ผู้ประสบภัยแล้ง วิทยุทราบว่ามีญาติบางคน
ไปทำมาหากินในถิ่นที่ประสบภัยแล้งด้วย ถ้าท่านเป็นวิทยุท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่สนใจนำสิ่งของเครื่องใช้มาร่วม เพราะ.....
- ข. นำสิ่งของเครื่องใช้มาร่วมกับเพื่อน เพราะ.....
13. ชัยกำลังรีบเดินข้ามถนนเพื่อไปเยี่ยมญาติซึ่งป่วยอยู่โรงพยาบาล ใกล้สี่แยกแห่งหนึ่ง พบรถยนต์
ของนเรศเลี้ยวจอดอยู่กลางถนน นเรศขอให้ชัยช่วยเซ็นรถหลบให้พ้นทางของรถคันอื่น ๆ ซึ่ง
ในจำนวนนั้นมีรถเพื่อนรักของชัยรวมอยู่ด้วย ถ้าท่านเป็นชัยท่านจะทำอย่างไร
- ก. รีบข้ามถนนไปให้พ้น เพราะ.....
- ข. เข้าไปช่วยนเรศเซ็นรถ เพราะ.....
14. ในช่วงปิดภาคเรียนโรงเรียนของนิดารับสมัครอาสาสมัครไปร่วมปลูกต้นไม้ที่สวนสาธารณะ
ในวันสำคัญวันหนึ่งร่วมกับทางอำเภอ ซึ่งนิดากับเพื่อนวางแผนไว้ว่าจะไปเที่ยวน้ำตกกัน
ถ้าท่านเป็นนิดาท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่สนใจที่จะไปร่วม เพราะ.....
- ข. สมัครไปร่วมด้วย เพราะ.....

15. สนิทเป็นเพื่อนบ้านของนางเยาว์ ทุกวันมักจะได้อินพ่อนางเยาว์เมากลับบ้านและทะเลาะดบตีแม่ของนางเยาว์อยู่บ่อย ๆ ทำให้นางเยาว์เป็นคนเจี๊ยบหงอยไม่ค่อยพูดคุยกับเพื่อน ถ้าท่านเป็น สนิทท่านจะทำอย่างไร
- ก. พูดคุยให้กำลังใจนางเยาว์ เพราะ.....
- ข. นำไปบิณฑบาตให้เพื่อนคนอื่นรู้ เพราะ.....
16. ในสัปดาห์ธรรมะรักสุขภาพความสะอาด ครูนำนักเรียนชั้นของวิชัยไปพัฒนาวัด โดยให้ทำงานเอง เพื่อนของวิชัยบางคนแอบหนีไปดูดนตรีในบริเวณข้างวัด ถ้าท่านเป็นวิชัยท่านจะทำอย่างไร
- ก. แอบหลบไปดูดนตรี เพราะ.....
- ข. ทำความสะอาดกับเพื่อนจนเสร็จ เพราะ.....
17. ขณะที่พ่อของวิชัยขับรถไปถึงที่หน้าโรงเรียน พบแม่ค้าขายอาหารภายในโรงเรียนกำลังเข็นรถอาหาร ซึ่งบรรทุกอาหารจำนวนมาก เมื่อมองมาเห็นวิชัยจึงขอให้ช่วยเข็นรถอาหารเข้าไปในโรงเรียน ถ้าท่านเป็นวิชัยท่านจะทำอย่างไร
- ก. รีบเดินผ่านไปโดยไม่สนใจ เพราะ.....
- ข. ช่วยแม่ค้าเข็นรถอาหาร เพราะ.....
18. ดรุณีเป็นนักกีฬาบอลเลย์บอลคนสำคัญของโรงเรียน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้น ม.6 แล้ว ต้องใช้เวลาเตรียมสอบเรียนต่อ และการจัดแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนจัดก่อนหน้าการสอบเพียง 1 สัปดาห์ ถ้าท่านเป็นดรุณีท่านจะทำอย่างไร
- ก. ถอนตัวจากการแข่งขัน เพราะ.....
- ข. ลงแข่งขันให้ทีมโรงเรียน เพราะ.....
19. น้อยและก้องพักอยู่หอพักเดียวกัน พอตกเขียนเพื่อน ๆ ในหอพักมักจะชวนกันไปเที่ยวดิสโก้เธค และจะแวะมาชวนก้องและน้อยไปเที่ยวด้วยบ่อย ๆ ถ้าท่านเป็นก้องท่านจะทำอย่างไร
- ก. ชวนน้อยออกไปเที่ยวกับเพื่อน เพราะ.....
- ข. ชวนน้อยอ่านหนังสืออยู่หอพัก เพราะ.....

20. ในวันเสาร์วันหนึ่งพ่อแม่ของปราณีไปธุระต่างจังหวัด ปราณีจึงต้องอยู่บ้านกับพี่สาวและพี่ชาย
- ซึ่งมีงานบ้านที่ต้องช่วยกันทำคือ ตัดหญ้าที่สนามหน้าบ้าน กวาดดูบ้าน และรดน้ำต้นไม้ ถ้าท่านเป็นปราณีท่านจะทำอย่างไร
- ก. ปลอมยให้พี่ชายและพี่สาวทำให้เสร็จ เพราะ.....
 - ข. ช่วยทำงานทุกอย่างให้เสร็จ เพราะ.....
21. มานิตอยู่บ้านกับพ่อแม่ที่ทำงานก่อสร้างซึ่งไกลกันบ้านของวาริ เมื่อล่วงเลยเวลาอาหารเย็นมามากแล้วพ่อแม่มานิตยังไม่กลับ มานิตต้องทนหิวรอพ่อแม่ซื้ออาหารมา ในขณะที่ครอบครัววาริมีอาหารแค่พอรับประทานกันเองเท่านั้น ถ้าท่านเป็นวาริท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่สนใจมานิต เพราะ.....
 - ข. แบ่งอาหารไปให้มานิตรับประทาน เพราะ.....
22. โรงพยาบาลมาขอรับบริจาคโลหิตในวันจันทร์ที่จะถึงนี้ ทางโรงเรียนของนิตประกาศเชิญชวนนักเรียนให้มาร่วมบริจาคโลหิต ถ้าท่านเป็นนิตท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่ร่วมบริจาคโลหิต เพราะ.....
 - ข. ร่วมบริจาคโลหิต เพราะ.....
23. นกทดลองวิทยาศาสตร์ร่วมกับอรรถและกลุ่มเพื่อนอีก 2-3 คน โดยรับหน้าที่ผสมสารเคมี แต่ปรากฏว่านกผสมผิดส่วน ต้องให้นกผสมใหม่จึงจะทดลองต่อไปได้ จึงทำให้ช้ากว่ากลุ่มอื่น เพื่อนบางคนได้กล่าวตำหนิความบกพร่องของนก ถ้าท่านเป็นอรรถท่านจะทำอย่างไร
- ก. ตำหนิว่าเป็นความผิดของนก เพราะ.....
 - ข. ช่วยแนะนำให้นักทำให้ถูก เพราะ.....
24. พ่อแม่ของเฟ่งพิศมีฐานะดี มีคนใช้ช่วยทำงานบ้านทุกอย่าง ทำให้เฟ่งพิศไม่เคยทำงานหนักมาก่อน เมื่อเดินทางไปเข้าค่ายพักแรม ทุกคนในกลุ่มต้องช่วยกันทำงานทุกอย่างให้เสร็จตามที่ครูกำหนด ถ้าท่านเป็นเฟ่งพิศท่านจะทำอย่างไร
- ก. ทำงานทุกอย่างกับเพื่อนจนเสร็จ เพราะ.....
 - ข. ไม่ช่วยทำงาน เพราะ.....

25. เชิงชายมีบัตรเพื่อเข้าใช้สระว่ายน้ำของจังหวัด จึงว่ายน้ำได้ติดจนได้เป็นนักกีฬาว่ายน้ำของโรงเรียน นิดาอยากว่ายน้ำเป็นบ้างจึงขอใช้บัตรของเชิงชายเพื่อไปฝึกที่สระว่ายน้ำจังหวัด ในขณะที่บัตรของเชิงชายมีสิทธิ์ใช้เพียงวันละ 1 คน ถ้าท่านเป็นเชิงชายท่านจะทำอย่างไร
- บอกนิดาหาสระว่ายน้ำอื่น เพราะ.....
 - ให้บัตรนิดาไปฝึกเป็นครั้งคราว เพราะ.....
26. ในการจัดแข่งขันตอบปัญหาคณิตศาสตร์ระหว่างโรงเรียน ฤทัยได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนไปร่วมแข่งขัน ซึ่งเขาจะต้องเตรียมตัวโดยเข้ารับการสอนพิเศษจากครูผู้ควบคุมในวันหยุดตลอด 1 เดือนก่อนแข่งขัน ถ้าท่านเป็นฤทัยท่านจะทำอย่างไร
- ยินดีเป็นตัวแทน เพราะ.....
 - ไม่รับเป็นตัวแทน เพราะ.....
27. ขณะที่พลและพร กำลังเดินเข้าไปบริเวณโรงเรียน เมื่อใกล้จะถึงเวลาเรียนแล้วได้มีสุนัขที่บ้านข้างโรงเรียนจะวิ่งไล่กัดพร ทำให้พรตกใจตะโกนขอให้พลช่วย ถ้าท่านเป็นพลท่านจะทำอย่างไร
- ไม่สนใจและรีบหนีไป เพราะ.....
 - ช่วยไล่สุนัข เพราะ.....
28. เพื่อนร่วมชั้นของอุดร นัดหมายกันไปทำพานดอกไม้ธูปเทียนในตอนเย็นหลังเลิกเรียนก่อนวันไหว้ครู ซึ่งถ้าใครจำเป็นจริง ๆ ก็ให้กลับบ้านได้โดยไม่ต้องไปช่วยทำ อุดรคิดว่ามีการบ้านหลายวิชาที่ต้องรีบกลับไปทำให้เสร็จ ถ้าท่านเป็นอุดรท่านจะทำอย่างไร
- บอกว่าจำเป็นต้องรีบกลับบ้าน เพราะ.....
 - ไปช่วยเพื่อนทำงานเสร็จจึงกลับบ้าน เพราะ.....
29. ขณะที่ทงกำลังเตรียมกระดาษจะกลับบ้านพร้อมกับพ่อที่ขับรถมารับ นิต์คนซึ่งเป็นหัวหน้าห้องได้ขอให้ช่วยหอบสมุดแบบฝึกหัดของทุกคนในชั้นเรียนไปส่งที่โต๊ะอาจารย์ในอีกอาคารหนึ่ง ซึ่งขณะนั้นพ่อของทงมาคอยรับอยู่แล้ว ถ้าท่านเป็นทงท่านจะทำอย่างไร
- ให้นิต์คนไปส่งสมุดคนเดียว เพราะ.....
 - ช่วยนิต์คนไปส่งสมุดแบบฝึกหัด เพราะ.....

30. โรงเรียนได้แบ่งบริเวณโรงเรียนออกเป็นสวน ๆ เพื่อให้นักเรียนแต่ละห้องรับผิดชอบดูแลรักษาความสะอาดทุกเช้า ด้อยอยู่บ้านไกลมักจะมาเกือบไม่ทันเข้าเรียนทุกวัน จึงคิดว่าจะมาทำหน้าที่ไม่ทัน ถ้าท่านเป็นด้อยท่านจะทำอย่างไร
- ก. รีบมาให้ทันทำความสะอาด เพราะ.....
- ข. ขอให้เพื่อนทำแทนตน เพราะ.....
31. ตี๋มเป็นเพื่อนนักเรียนกับด้อย ตี๋มได้รับอุบัติเหตุต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลตอนใกล้สอบปลายภาค ถึงแม้เพื่อนจะทราบข่าวแต่ก็ไม่ค่อยจะมีเวลาไปเยี่ยมเนื่องจากต้องดูหนังสือเพื่อเตรียมสอบ ถ้าท่านเป็นด้อยท่านจะทำอย่างไร
- ก. ดูหนังสือเตรียมสอบโดยไม่ไปเยี่ยมตี๋ม เพราะ.....
- ข. ไปเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือ เพราะ.....
32. ในการเตรียมงานกีฬาของโรงเรียน ชั้นเรียนของอรุณสังกัดอยู่สีแดง ซึ่งอาจารย์ประจำสีให้นักเรียนในสีไปช่วยจัดสถานที่บริเวณกองเชียร์ในคาบสุดท้ายก่อนวันแข่งขัน ซึ่งมีฝนตกอยู่เล็กน้อย ถ้าท่านเป็นอรุณท่านจะทำอย่างไร
- ก. ร่วมจัดสถานที่จนเสร็จ เพราะ.....
- ข. อยู่ในอาคารไม่ไปร่วมจัดสถานที่ เพราะ.....
33. ขณะที่กำลังเรียนภาษาไทยอยู่ ปากกาที่พี่ใช้เขียนเรียงความอยู่นึกหมดจึงขอยืมปากกาจากจจ ซึ่งมีอยู่เพียงด้ามเดียว และจำเป็นต้องใช้เขียนเช่นเดียวกัน ถ้าท่านเป็นจจท่านจะทำอย่างไร
- ก. พลัดเปลี่ยนกันเขียนกับนที เพราะ.....
- ข. ไม่ให้พี่ยืมปากกา เพราะ.....
34. เพื่อให้การดูแลความประพฤติของนักเรียนเป็นไปอย่างทั่วถึง ครูจึงเลือกนักเรียนให้คอยดูแลและรายงานพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนให้ทราบ วิชาณีเพื่อนมากและเป็นที่รักของทุกคน ถ้าท่านเป็นวิชาณีเมื่อถูกครูเลือกท่านจะทำอย่างไร
- ก. รับทำหน้าที่ เพราะ.....
- ข. ไม่รับหน้าที่ เพราะ.....

35. มนัสกับประยูรเรียนห้องเดียวกัน ในวันที่ประยูรลาไปทำธุระกับพ่อ ครูผู้สอนได้กำหนดหัวข้อ
ให้นักเรียนไปทำงานส่งในวันรุ่งขึ้นเพื่อเก็บคะแนน ครูจึงบอกให้เพื่อนในห้องไปบอกประยูร
ให้ทราบด้วย แต่ประยูรอยู่บ้านไกลจากบ้านเพื่อน ๆ มาก ถ้าท่านเป็นมนัสท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่ไปบอกประยูร เพราะ.....
- ข. ไปบอกงานที่ครูสั่งให้ประยูรทราบ เพราะ.....
36. บุญมีเป็นหัวหน้าเวรทำความสะอาดในตอนเช้าวันจันทร์ ร่วมกับเพื่อนอีก 5 คน เขาจึงมอบ
งานให้เพื่อนทุกคนรับผิดชอบ โดยเขาคอยดูแลทั่วไป ถ้าท่านเป็นบุญมีท่านจะทำอย่างไร
- ก. ช่วยเหลือเพื่อนทำงานจนเสร็จ เพราะ.....
- ข. ควบคุมเพื่อนทำงานให้เสร็จโดยตนไม่ต้องทำอะไร เพราะ.....
37. ขณะที่เก๋กำลังเดินข้ามสะพานลอยไปโรงเรียน พบคนแก่ตาบอดกำลังยืนกระป๋องขอทานอยู่
โดยมีคนรีบเดินผ่านไปอย่างไม่สนใจ ในขณะที่เก๋เองก็มีเงินแค่พอซื้ออาหารและค่าโดยสาร
รถกลับบ้านเท่านั้น ถ้าท่านเป็นเก๋ท่านจะทำอย่างไร
- ก. รีบเดินผ่านไปโดยไม่สนใจ เพราะ.....
- ข. ให้เงินแก่คนตาบอด เพราะ.....
38. ชาวบ้านในหมู่บ้านของสมชายได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าขึ้น เพื่อช่วยการครองชีพของ
ทุกคน จึงขอให้ผู้ขายในหมู่บ้านมาช่วยกันก่อสร้างร้านสหกรณ์ในวันเสาร์ ซึ่งตรงกับวันที่
สมชายมีนัดเลี้ยงสังสรรค์กับเพื่อนในตัวอำเภอ ถ้าท่านเป็นสมชายท่านจะทำอย่างไร
- ก. ช่วยก่อสร้าง เพราะ.....
- ข. ไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ เพราะ.....
39. นุ่นและน้ำพร้อมด้วยเพื่อนร่วมชั้นอีก 5 คนชวนกันไปดูประกาศผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย
ปรากฏว่ามีเพียงน้ำคนเดียวที่สอบไม่ผ่าน น้ำจึงเสียใจมากกลืนน้ำตาไว้ไม่อยู่จนต้องร้องไห้
ออกมา และพยายามจะหนีไปจากกลุ่มเพื่อน ถ้าท่านเป็นนุ่นท่านจะทำอย่างไร
- ก. แสดงความยินดีกับเพื่อนที่สอบผ่านโดยไม่สนใจน้ำ เพราะ.....
- ข. พุดบอกละโยนชี้น้ำเห็นทางเรียนต่อที่อื่น เพราะ.....

40. บุญชูมีรายได้น้อย เมื่อชาวบ้านที่อยู่ในซอยเดียวกันตกลงออกเงินคนละ 100 บาท สำหรับปรับปรุงถนนในซอยเพื่อให้เดินทางไปมาได้สะดวก ถ้าท่านเป็นบุญชูท่านจะทำอย่างไร

ก. ออกเงินด้วยอย่างน้อย 100 บาท เพราะ.....

ง. บอกว่าตนรายได้น้อยจึงออกเพียง 50 บาท เพราะ.....

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ.ลิ้น สายยศ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รศ.นิภา ศรีไทโรจน์ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. รศ.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. นายจรัญ คำยัง สำนักงานทดสอบทางการศึกษา
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายยอดวิทย์ เครือวรรณ
 วัน เดือน ปี เกิด 28 กรกฎาคม 2498
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 100/456 หมู่ที่ 3 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
 ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ 2 ระดับ 6 ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประเมินผล
 สถานที่ทำงาน ฝ่ายวิจัยและประเมินผล กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ เขตดุสิต กทม. 10300

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516 ม.ศ. 5 โรงเรียนวัดรางบัว กรุงเทพฯ
 พ.ศ. 2518 ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูมหาสารคาม
 พ.ศ. 2521 กศ.บ. วิชาเอกคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 พ.ศ. 2537 กศ.ม. วิชาเอกการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร